

budimex

BUDIMEX SA

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej**

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)	5
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (CD.)	8
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	9
NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
1. Informacje ogólne	10
2. Założenie kontynuacji działalności	10
3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
4. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	13
5. Ważne oszacowania i założenia	22
6. Działalność zaniechana	23
7. Zarządzanie ryzykiem finansowym	23
8. Zarządzanie kapitałem	26
9. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych i geograficznych	27
10. Rzeczowe aktywa trwałe	28
11. Nieruchomości inwestycyjne	30
12. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	31
13. Wartości niematerialne	31
14. Wspólne przedsięwzięcia	32
15. Inwestycje w podmiotach zależnych, podmiotach stowarzyszonych oraz pozostałych podmiotach	34
16. Pozostałe aktywa / zobowiązania finansowe	37
17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	39
18. Zapasy	40
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	41
20. Kapitały	41
21. Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	42
22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	44
23. Odroczony podatek dochodowy	44
24. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	48
25. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	49
26. Kontrakty budowlane	50
27. Przychody przyszłych okresów	51
28. Kaucje z tytułu umów o budowę	51
29. Przychody ze sprzedaży	52
30. Koszty według rodzaju	52
31. Koszty świadczeń pracowniczych	53
32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	53
33. Przychody i koszty finansowe	53
34. Podatek dochodowy	54
35. Zysk / (strata) na akcję	55
36. Dywidenda na akcję	55
37. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	55
38. Płatności w formie akcji	56
39. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	57
40. Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej	59
41. Zaliczki, kredyty, pożyczki, gwarancje, poręczenia udzielone osobom zarządzającym i nadzorującym	60
42. Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne	60
43. Zobowiązania inwestycyjne (pozabilansowe)	60
44. Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego	61
45. Instrumenty finansowe	61

Noty przedstawione na stronach 10-68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

46.	Postępowania sądowe niezakończone na dzień 31 grudnia 2016 roku	63
47.	Zdarzenia po dniu bilansowym	66
48.	Zobowiązania i należności warunkowe	66
49.	Zatrudnienie	67
50.	Istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Spółki	67

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
AKTYWA TRWAŁE (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	92 668	61 821
Nieruchomości inwestycyjne	11	3 762	3 888
Wartości niematerialne	13	29 707	3 761
Inwestycje w podmiotach zależnych	15	724 473	724 323
Inwestycje w podmiotach stowarzyszonych	15	61 246	61 246
Inwestycje w pozostałych podmiotach	15	6 417	6 597
Pozostałe aktywa finansowe	16	16 537	6 666
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	12 878	11 120
Kaucje z tytułu umów o budowę	28	39 835	35 404
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23	400 046	401 824
AKTYWA TRWAŁE (długoterminowe) ogółem		1 387 569	1 316 650
AKTYWA OBROTOWE (krótkoterminowe)			
Zapasy	18	159 498	79 329
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	462 329	379 325
Kaucje z tytułu umów o budowę	28	46 767	25 649
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	26	290 016	155 241
Pozostałe aktywa finansowe	16	1 717	2 333
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	2 272 110	1 983 136
AKTYWA OBROTOWE (krótkoterminowe) ogółem		3 232 437	2 625 013
SUMA AKTYWÓW		4 620 006	3 941 663

Warszawa, 16 marca 2017 roku

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (cd.)

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	Nota	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał podstawowy	20	145 848	145 848
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	20	80 199	80 199
Pozostałe kapitały rezerwowe	20	54 001	53 909
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych		5 670	5 630
Zyski / (straty) zatrzymane	20	382 856	208 753
KAPITAŁ WŁASNY ogółem		668 574	494 339
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	21	29 374	11 551
Kaucje z tytułu umów o budowę	28	194 624	196 185
Rezerwy na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia	25	180 765	153 495
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	24	5 348	5 358
Pozostałe zobowiązania finansowe	16	7	5
Zobowiązania długoterminowe ogółem		410 118	366 594
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	21	18 463	18 382
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22	1 397 654	1 019 137
Kaucje z tytułu umów o budowę	28	174 635	158 641
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	26	1 337 780	1 229 015
Przychody przyszłych okresów	27	408 741	464 616
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia	25	157 540	130 964
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		45 272	58 313
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	24	1 025	926
Pozostałe zobowiązania finansowe	16	204	736
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		3 541 314	3 080 730
ZOBOWIĄZANIA ogółem		3 951 432	3 447 324
SUMA KAPITAŁU WŁASNEGO I ZOBOWIĄZAŃ		4 620 006	3 941 663

Warszawa, 16 marca 2017 roku

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 roku	2015 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów	29	5 207 194	4 768 675
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	30	(4 570 979)	(4 355 182)
Zysk brutto ze sprzedaży		636 215	413 493
Koszty sprzedaży	30	(11 665)	(11 157)
Koszty ogólnego zarządu	30	(179 368)	(172 749)
Pozostałe przychody operacyjne	32	38 677	52 201
Pozostałe koszty operacyjne	32	(54 951)	(33 978)
Zysk z działalności operacyjnej		428 908	247 810
Przychody finansowe	33	69 670	43 668
Koszty finansowe	33	(31 489)	(32 569)
Zysk brutto		467 089	258 909
Podatek dochodowy	34	(85 173)	(50 901)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		381 916	208 008
Zysk netto za okres		381 916	208 008
<i>Podstawowy i rozwodniony zysk przypadający akcjonariuszom na akcję (w złotych)</i>	35	14,96	8,15

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 roku	2015 roku
Zysk netto za okres		381 916	208 008
Inne całkowite dochody, które:			
<i>Zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków:</i>			
Różnice kursowe z wyceny oddziałów zagranicznych		40	123
Podatek odroczony dotyczący składników innych całkowitych dochodów		-	-
<i>Nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty:</i>			
Zyski/(straty) aktuarialne	24	336	(544)
Podatek odroczony dotyczący składników innych całkowitych dochodów	23	(64)	103
Inne całkowite dochody netto		312	(318)
Całkowite dochody za okres		382 228	207 690

Warszawa, 16 marca 2017 roku

Noty przedstawione na stronach 10-68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)***Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym**

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	Zyski zatrzymane	Razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	145 848	80 199	53 909	5 630	208 753	494 339
Zysk za okres	-	-	-	-	381 916	381 916
Inne całkowite dochody	-	-	272	40	-	312
Całkowite dochody za okres	-	-	272	40	381 916	382 228
Wyplata dywidendy (nota 36)	-	-	-	-	(207 815)	(207 815)
Płatności w formie akcji (nota 38)	-	-	(180)	-	-	(180)
Pozostałe korekty (zaokrąglenia)	-	-	-	-	2	2
Stan na 31 grudnia 2016 roku	145 848	80 199	54 001	5 670	382 856	668 574

Warszawa, 16 marca 2017 roku

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)***Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (cd.)**

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	Zyski zatrzymane	Razem
Stan na 1 stycznia 2015 roku	145 848	80 199	59 520	5 507	150 926	442 000
Zysk za okres	-	-	-	-	208 008	208 008
Inne całkowite dochody	-	-	(441)	123	-	(318)
Całkowite dochody za okres	-	-	(441)	123	208 008	207 690
Wyplata dywidendy (nota 36)	-	-	-	-	(155 989)	(155 989)
Płatności w formie akcji (nota 38)	-	-	638	-	-	638
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	(5 808)	-	5 808	-
Stan na 31 grudnia 2015 roku	145 848	80 199	53 909	5 630	208 753	494 339

Warszawa, 16 marca 2017 roku

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2016 roku	2015 roku
PRZEPLŹYWKI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto przed opodatkowaniem		467 089	258 909
Korekty o:			
Amortyzację	30	23 358	19 408
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych		(157)	208
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		(36 364)	(13 550)
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej		1 446	(11 717)
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	16	(2 512)	(1 577)
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych		54 271	24 019
Inne korekty	37	(171)	672
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym		506 960	276 372
Zmiana stanu należności i kaucji z tytułu umów o budowę		(123 050)	57 396
Zmiana stanu zapasów		(80 169)	(23 784)
Zmiana stanu kaucji z tytułu umów o budowę oraz zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów		393 547	(14 382)
Zmiana stanu kwot należnych z tytułu umów o budowę		(26 010)	329 239
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		(55 875)	216 630
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	19	15 206	(5 734)
Środki pieniężne z działalności operacyjnej		630 609	835 737
Zapłacony podatek dochodowy		(96 500)	(73 838)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		534 109	761 899
PRZEPLŹYWKI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		1 046	6 037
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(40 751)	(29 488)
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych		-	14 000
Nabycie udziałów w podmiotach powiązanych		(150)	(58 205)
Pożyczki udzielone	16	(9 163)	(21 302)
Spłata udzielonych pożyczek	16	-	54 921
Dywidendy otrzymane		36 586	11 362
Odsetki otrzymane		1 918	1 120
Inne wpływy inwestycyjne		47	1 911
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO WYKORZYSTANE W DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(10 467)	(19 644)
PRZEPLŹYWKI ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Dywidendy wypłacone		(207 815)	(155 989)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(11 318)	(11 953)
Odsetki zapłacone		(821)	(668)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO WYKORZYSTANE W DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		(219 954)	(168 610)
PRZEPLŹYWKI PIENIĘŻNE NETTO RAZEM			
Różnice kursowe netto		492	(213)
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	19	1 935 366	1 361 934
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	19	2 239 546	1 935 366

Warszawa, 16 marca 2017 roku

Noty przedstawione na stronach 10-68 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego

Noty do sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Budimex SA („Spółka”, „Emitent”) z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Stawki 40, jest spółką akcyjną wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod nr KRS 0000001764.

Budimex SA jest jednostką dominującą Grupy Budimex, w której pełni rolę centrum doradczego, zarządzającego i finansowego. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Przedmiotem działalności Spółki są szeroko rozumiane usługi budowlano – montażowe wykonywane w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą oraz w niewielkim zakresie działalność deweloperska, zarządzanie nieruchomościami, działalność handlowa i produkcyjna.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności („PKD” 2007) na dzień 31 grudnia 2016 roku podstawowym przedmiotem działalności Spółki były roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (klasyfikacja wg PKD 42.11.Z). Sektorem, w którym działa Spółka według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie jest budownictwo.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała następujące oddziały:

- Oddział Budownictwa Ogólnego Północ w Poznaniu przy ulicy Wołowskiej 92A,
- Oddział Budownictwa Ogólnego Południe w Krakowie przy ulicy Ujastek 7,
- Oddział Budownictwa Ogólnego Wschód w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Północ w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Południe w Krakowie przy ulicy Ujastek 7,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Zachód we Wrocławiu przy ulicy Mokronoskiej 2,
- Oddział Budownictwa Przemysłowego i Kolejowego w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Usług Sprzętowych w Pruszkowie przy ulicy Przejazdowej 24,
- Oddział w Rzeszowie przy ulicy Słowackiego 24,
- Oddział w Poznaniu przy ulicy Wołowskiej 92A,
- Budimex SA Zweigniederlassung Köln, Pferdmenigesstr. 5, Köln.

Spółka należy do Grupy Ferrovial, której jednostką dominującą jest Ferrovial SA, z siedzibą w Madrycie, Hiszpania.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 16 marca 2017 roku.

2. Założenie kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania krótkoterminowe Spółki przewyższają aktywa obrotowe o 308 877 tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę dobrą sytuację Grupy Budimex w zakresie płynności, której skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazuje nadwyżkę aktywów obrotowych nad zobowiązaniami krótkoterminowymi w wysokości 437 588 tysięcy złotych. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości.

3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”), obowiązującymi na dzień bilansowy niniejszego sprawozdania finansowego.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Zmiany do standardów zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2016:

- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach, zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień, zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne, zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych, zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Powyższe zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Spółki.

Standardy jakie zostały już opublikowane, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Spółka nie zastosowała następujących zmian standardów, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz Zmiany do MSSF 15: „Data wejścia w życie MSSF 15”, zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 9. Według szacunków Spółki, MSSF 9 nie miałby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy. W odniesieniu do MSSF 15, Spółka postanowiła zacząć go stosować począwszy od roku 2017. Jednocześnie Spółka szacuje, że wcześniejsza aplikacja MSSF 15 nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdania finansowe w następnych latach.

Standardy, zmiany do standardów i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różni się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów oraz interpretacji, które według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (proces zatwierdzenia przez UE został wstrzymany),

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” – Wyjaśnienia i wycena płatności w formie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (proces zatwierdzania przez UE został bezterminowo wstrzymany),
- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” (dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Spółka szacuje, że przyjęcie do stosowania MSSF 16 „Leasing” może w pewnym stopniu zwiększyć zarówno jej aktywa trwałe, jak i zobowiązania finansowe, co będzie miało wpływ na niektóre wskaźniki finansowe. Jednocześnie oczekuje dodatniego wpływu na wynik z działalności operacyjnej, a ujemnego na wynik z działalności finansowej. Zmiany te będą się jednak równoważyć, tak że wdrożenie MSSF 16 nie będzie miało istotnego wpływu na wynik netto Spółki. Pozostałe wyżej wymienione standardy oraz zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, w związku z czym ewentualne zmiany nie miałyby wpływu na sprawozdanie finansowe.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, z wyjątkiem korekty hiperinflacyjnej opisanej w nocie 20 oraz z wyjątkiem niektórych instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłaconą w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania Spółka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Wartość godziwą dla celów wyceny i/lub ujawniania informacji w sprawozdaniu finansowym Spółki ustala się na w/w podstawie, z wyjątkiem transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi takimi jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36.

Spółka klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując niższą hierarchię odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny:

- Poziom 1: ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których Spółka ma dostęp w dniu wyceny,

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

- Poziom 2: dane wsadowe inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (pochodne cen),
- Poziom 3: dane wsadowe dla aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych (dane źródłowe nieobserwowalne).

4. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

4.1 Transakcje i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Spółki wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym prowadzona jest działalność („waluta funkcjonalna”). Dane finansowe prezentowane są w złotych polskich, która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki, w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

Transakcje i salda

Transakcje w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Na każdy dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe dotyczące aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, jak również sprzedaży walut są zaliczane odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych. W przypadku pozycji niepieniężnych wycenianych w wartości godziwej, jeśli zyski lub straty z tytułu wyceny do wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym, to różnice kursowe ujmowane są również w kapitale własnym. Z kolei jeśli zyski lub straty z tytułu wyceny do wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat, tak samo ujmuje się różnice kursowe.

Oddziały zagraniczne

Wynik finansowy oraz aktywa, kapitał własny i zobowiązania oddziału zagranicznego Spółki wyrażone w odmiennej walucie funkcjonalnej przelicza się na złote polskie w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na dany dzień bilansowy,
- przychody i koszty przelicza się według kursu średniego,
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik pozostałych całkowitych dochodów oraz w wartości skumulowanej w kapitale jako „różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych”.

4.2 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy z tytułu utraty wartości. Grunty wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe, z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane zgodnie z trybem konsumowania korzyści ekonomicznych płynących ze składnika aktywów w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, w szacowanym okresie ich użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się, gdy dany składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do użytkowania.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych w Spółce kształtują się następująco:

• budynki i budowle	10 – 50 lat
• urządzenia techniczne, maszyny	2 – 25 lat
• środki transportu	3 – 10 lat

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

- pozostałe środki trwałe 2 – 10 lat

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, natomiast jako odrębny składnik rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Pozostałe koszty poniesione po początkowym ujęciu, np. koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione, z wyjątkiem istotnych kosztów generalnych przeglądów, które są ujmowane w wartości bilansowej odpowiedniej pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się przynajmniej raz w roku i w razie potrzeby dokonuje ich korekty. W przypadku, gdy wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, wartość bilansową spisuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Zyski i straty z tytułu zbycia składnika rzeczowych aktywów trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy, tj. zanim nie są dostępne do użytkowania.

4.3 Nieruchomości inwestycyjne

Początkowo nieruchomości inwestycyjne są ujmowane w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne, z wyjątkiem gruntów oraz nieruchomości spełniających kryteria zaklasyfikowania ich jako przeznaczonych do sprzedaży, podlegają amortyzacji zgodnie z trybem konsumowania korzyści ekonomicznych płynących ze składnika aktywów oraz są korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości.

Okresy użytkowania nieruchomości inwestycyjnych w Spółce kształtują się następująco:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów 40 lat
- budynki i budowle 10 – 50 lat
- pozostałe nieruchomości inwestycyjne 2 – 10 lat

4.4 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują wpływ do Spółki korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami oraz można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne są amortyzowane zgodnie z trybem konsumowania korzyści ekonomicznych płynących ze składnika aktywów w szacowanym okresie ich użytkowania.

Okresy użytkowania dla wartości niematerialnych Spółki kształtują się następująco:

- patenty i licencje 5 – 10 lat
- oprogramowanie 2 – 5 lat

Oszacowany okres ekonomicznej użyteczności i metoda amortyzacji podlegają weryfikacji na koniec każdego roku obrotowego, a skutki zmian szacunków rozlicza się prospektywnie.

4.5 Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Do grupy tej zalicza się składniki aktywów trwałych (lub grup do zbycia), jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Wycena składnika aktywów trwałych (lub grup do zbycia) następuje w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Wartość godziwą aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (grup do zbycia) ustala się zgodnie z MSSF 13.

4.6 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są aktywowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów, aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

Dostosowywanymi składnikami aktywów mogą być w Spółce przede wszystkim rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialne.

4.7 Leasing

Spółka jest stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje obce środki trwałe do odpłatnego używania lub pobierania pożytków przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu finansowego, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały lub inwestycje, według wartości godziwej przedmiotu leasingu lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres ich użytkowania lub okres leasingu, jeżeli brak jest wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat, z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 4.6.

4.8 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy aktywów niefinansowych. Jeśli dowody takie istnieją, Spółka ustala szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Dla potrzeb analizy pod kątem oceny utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym możliwym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym, możliwym do określenia zespołem aktywów generującym wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub ośrodka generującego przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów generującego przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

4.9 Zaliczki na poczet zakupu aktywów niefinansowych

Zaliczki na poczet zakupu rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych oraz zapasów („Zaliczki przekazane”) ujmowane są w ramach należności krótkoterminowych.

4.10 Zapasy

Zapasy rzeczowych składników majątku obrotowego stanowią materiały, towary, produkcja w toku oraz wyroby gotowe. Spółka stosuje następujące zasady kwalifikacji zapasów do poszczególnych kategorii:

- Materiały – elementy składowane w miejscach magazynowania przeznaczone do wykorzystania w procesach produkcyjnych, zwłaszcza do zużycia w działalności budowlanej,
- Produkcja w toku – obejmuje składowane na terenach budów składniki zapasów o ogólnym przeznaczeniu, niskim stopniu przetworzenia, które mogą w prosty sposób oraz bez ponoszenia istotnych kosztów zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane (w przypadku, gdy okażą się niepotrzebne do realizacji danego kontraktu),
- Towary – składniki zapasów nabyte w celu ich odsprzedaży,
- Wyroby gotowe – wyroby własnej produkcji, których proces przerobu został całkowicie zakończony.

Składnikami zapasów nie są elementy składowane na terenach budów o przeznaczeniu specyficznym dla danej budowy, przetworzone we własnym zakresie lub przez podwykonawcę, co do których nie jest pewne, iż w prosty sposób mogą zostać wykorzystane przez inne kontrakty lub sprzedane. Takie pozycje odnoszone są bezpośrednio w koszty kontraktu.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i wartości netto możliwej do uzyskania. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, opusty, koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Rozchód materiałów wyceniany jest według ceny nabycia, ustalonej jako średnia ważona cen materiałów, rozchód towarów wyceniany jest według ceny nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło – pierwsze wyszło”, natomiast rozchód produkcji w toku oraz wyrobów gotowych jest wyceniany według kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

4.11 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane są według wartości nominalnej.

Wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych pozycja „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty” składa się z gotówki w kasie, depozytów płatnych na żądanie oraz tych lokat, które są łatwo wymienne na określoną kwotę środków pieniężnych oraz które są narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Spółka zalicza przede wszystkim środki:

- stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych,
- środki na rachunkach powierniczych i bieżących w części należnej partnerom realizującym kontrakt budowlany.

Spółka wykazuje środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, natomiast na potrzeby sprawozdania przepływów pieniężnych stan środków pieniężnych na początek i koniec okresu pomniejszany jest o środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, a ich zmiana ujmowana jest w ramach przepływów z działalności operacyjnej.

4.12 Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w momencie, gdy Spółka staje się stroną wiążącej umowy. Posiadane instrumenty są klasyfikowane w podziale na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe: aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, należności oraz pożyczki, aktywa finansowe wykazywane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym pochodne instrumenty finansowe);
- Zobowiązania finansowe i instrumenty kapitałowe: kredyty bankowe i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kaucje z tytułu umów o budowę, kredyty bankowe i pożyczki, zobowiązania wykazywane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym pochodne instrumenty finansowe).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji lub zaciągnięcia zobowiązania. Zarząd określa klasyfikację do poszczególnych kategorii inwestycji lub zobowiązań przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje ją weryfikacji na każdy dzień bilansowy. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Spółka nie posiadała instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa i zobowiązania finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje:

- Aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz
- Aktywa lub zobowiązania finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych zalicza się do aktywów lub zobowiązań przeznaczonych do obrotu, jeżeli:

- został nabyty lub zaciągnięty przede wszystkim w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie,
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów zabezpieczających).

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji, zaciągnięcia lub spłaty zobowiązania ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Spółka staje się stroną umowy tego instrumentu. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej. Koszty transakcyjne ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku.

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczące realizowanych kontraktów budowlanych oraz z tytułu udzielonych zaliczek (niezaliczanych jednak do instrumentów finansowych) klasyfikowane są jako należności krótkoterminowe, gdyż oczekuje się, że zostaną uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki.

Należności z tytułu kaucji gwarancyjnych oraz pożyczki, których termin wymagalności jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako aktywa obrotowe. Długoterminowe należności z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych.

Pożyczki i należności handlowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według kosztu zamortyzowanego, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości należności tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Spółka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niepochodne aktywa finansowe, niezaliczone do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu ani pożyczek i należności, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Spółka zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne; w kolejnych okresach inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) z uwzględnieniem utraty wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niepochodne instrumenty finansowe niezaklasyfikowane do żadnej z pozostałych kategorii instrumentów finansowych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Spółka nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Jeśli istnieją plany zbycia inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, aktywa te są reklasyfikowane do aktywów obrotowych.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Spółka zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne. Dotyczy to wszystkich aktywów finansowych niewykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

---

stratami w rachunku zysków i strat. Aktywa wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub Spółka dokonała przeniesienia wszelkich ryzyk i pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej wykazuje się w okresie, w którym powstały. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się na inne całkowite dochody. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży stanowiących pozycje pieniężne wynikające z różnic kursowych ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowiące pozycje niepieniężne, w przypadku gdy wartość godziwa jest niemożliwa do ustalenia, wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o ewentualną utratę wartości. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej, ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach i skumulowane w kapitale własnym, wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty z aktywów finansowych.

Spółka dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły wartość bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których wycena według wartości godziwej jest możliwa, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszoną o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. W przypadku, gdy wycena według wartości godziwej jest niemożliwa, utrata wartości ujmowana jest bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kaucje z tytułu umów o budowę

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące realizowanych kontraktów budowlanych klasyfikowane są jako zobowiązania krótkoterminowe, gdyż oczekuje się, że zostaną uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki.

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin rozliczenia jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe. Długoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych. Krótkoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Kredyty bankowe i pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania są ujmowane według wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązań finansowych. Na dzień bilansowy te zobowiązania finansowe wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty pochodne

Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym oraz ryzykiem stóp procentowych. Reguły obowiązujące przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych zawarte są w polityce zarządzania ryzykiem Spółki zatwierdzonej przez Zarząd, co zostało szczegółowo opisane w nocie 7 „Zarządzanie ryzykiem finansowym”.

Instrumenty pochodne wyceniane są na dzień bilansowy w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego między innymi na wartości kursów walutowych (średnie kursy NBP) na dzień bilansowy lub różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowej i bazowej.

Skutki okresowej wyceny walutowych kontraktów terminowych typu FX Forward i opcji walutowych oraz zyski i straty na dzień ich rozliczenia wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody/(koszty) operacyjne” w ramach działalności operacyjnej.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Spółka współpracuje, zarówno w ramach transakcji na rynku pieniężnym, kapitałowym, jak i instrumentów pochodnych z bankami o wysokiej wiarygodności, nie powodując przy tym znacznej koncentracji ryzyka kredytowego.

4.13 Kapitały

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego) skorygowanej o skutki hiperinflacji za okres, w którym gospodarka polska zaliczana była do hiperinflacyjnych.

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej – to kwota równa nadwyżce cen obejmowania akcji Spółki ponad ich wartość nominalną. Została ona skorygowana o skutki hiperinflacji za okres, w którym gospodarka polska zaliczana była do hiperinflacyjnych.

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują kapitał utworzony zgodnie z polskimi wymogami ustawowymi, kapitał utworzony zgodnie ze statutem Spółki powyżej wymagalną ustawową wartość, koszty programu płatności w formie akcji przez Ferrovial SA (nota 38) oraz zyski/(straty) aktuarialne od zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych oraz pozostałe.

Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych obejmują efekt przeliczenia pozycji sprawozdania finansowego zagranicznego oddziału Spółki z walut obcych na złote polskie.

4.14 Świadczenia pracownicze

Spółka prowadzi program wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych, w związku z czym tworzy rezerwy na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Wypłaty z tytułu powyższego programu odpisywane są w koszty rachunku zysków i strat w sposób umożliwiający rozłożenie kosztów tych świadczeń na cały okres zatrudnienia pracowników w Spółce. Wysokość rezerwy jest ustalana przez niezależnego aktuarusza metodą wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zyski i straty aktuarialne są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat.

Spółka nie tworzy odrębnego funduszu gromadzącego wpłaty na przyszłe świadczenia.

4.15 Płatności w formie akcji

Ferrovial SA prowadzi własny program płatności w formie akcji rozliczany w formie instrumentów kapitałowych, w ramach którego pracownicy Spółki świadczą usługi zarówno Spółce jak i jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe Ferrovial SA. Zgodnie z MSSF 2 wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych Ferrovial SA jest ujmowana w sprawozdaniu finansowym jako koszt oraz drugostronnie jako zwiększenie kapitału przez okres, w którym spełniane są warunki nabycia (okres nabywania uprawnień). Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników jest określana w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych ustalonej w dniu przyznania instrumentów. Warunki nabycia uprawnień, inne niż warunki rynkowe, są uwzględniane poprzez korektę liczby instrumentów kapitałowych wykorzystanych w wycenie całej transakcji tak, aby ostatecznie wartość kosztu świadczonych usług opierała się na liczbie instrumentów kapitałowych, co do których oczekuje się, iż zostaną do nich nabyte uprawnienia.

Na podstawie umowy zawartej z Ferrovial SA w 2014 roku, Budimex SA zobowiązał się pokrywać koszty programu w odniesieniu do transzy instrumentów przyznanych w roku 2014 i latach kolejnych. Tym samym wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników, związana z instrumentami przyznanymi w roku 2014 i latach kolejnych została zaklasyfikowana jako zobowiązania (drugostronnie jako koszt).

4.16 Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne. Rezerwę tworzy się wyłącznie wtedy, gdy:

- na Spółce ciąży obecny obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zwierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy tworzy się w szczególności na:

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

- koszty odpraw emerytalnych i rentowych (nota 4.14),
- skutki toczących się postępowań sądowych,
- koszty przyszłych napraw gwarancyjnych,
- restrukturyzację,
- kary i odszkodowania.

Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy związane ze skutkami toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko Spółce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla Spółki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego oraz opinie prawników.

Rezerwa na koszty przyszłych napraw gwarancyjnych

W przypadku usług budowlanych Spółka jest zobowiązana do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Wysokość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych jest związana z poszczególnymi segmentami budownictwa i wynosi od 0,3% do 1,4% przychodów z danego kontraktu. Wartość ta podlega indywidualnej analizie i może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Koszty przyszłych napraw gwarancyjnych obciążają koszty wytworzenia sprzedanych produktów.

Rezerwy na restrukturyzację

Spółka tworzy rezerwy na restrukturyzację w przypadku realizacji zaplanowanego i kontrolowanego programu zmiany zakresu działalności, organizacji Spółki bądź też ograniczenia zatrudnienia w celu poprawy skuteczności i efektywności jej działalności, wiążącego się z wpływem środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

4.17 Ujmowanie przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą.

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są w momencie, kiedy towary zostały dostarczone, a wszelkie prawa do tego towaru zostały przekazane oraz po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów,
- scedowania funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami,
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów,
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją,
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Otrzymane wynagrodzenia za niedostarczone towary oraz niezakończone usługi są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów.

Przychody z tytułu realizacji kontraktów budowlanych rozpoznaje się zgodnie z zasadami rachunkowości przedstawionymi w notcie 4.18.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Zgodnie z zasadą memoriału Spółka ujmuje w rachunku zysków i strat wszystkie koszty przypadające na dany okres sprawozdawczy niezależnie od okresu ich faktycznego rozliczenia. Koszty poniesione, a nieodnoszące się do danego okresu są ujmowane w aktywach jako rozliczenia międzyokresowe czynne (ujęte w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”), natomiast koszty nieponiesione a przypadające na dany okres stanowią rozliczenia międzyokresowe bierne (ujęte w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”).

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

4.18 Kontrakty budowlane

Przychody z wykonania niezakończonych usług budowlanych, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach obrotowych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej zaawansowania, jeżeli stopień ten można wiarygodnie ustalić. Spółka mierzy zaawansowanie wykonania usługi metodą udziału kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi oraz metodą obmiaru wykonanych prac.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata (nadwyżka kosztów nad przychodami) obciąża koszty operacyjne.

Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy o budowę, przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

Spółka prezentuje w aktywach kwoty należne od odbiorców (zamawiających) z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których rozpoznane przychody przewyższają należności wynikające z faktur częściowych. Nieuregulowane kwoty naliczone i zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy prezentowane są w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”, natomiast kwoty zatrzymane przez odbiorców – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

Spółka prezentuje w zobowiązaniach kwoty należne odbiorcom z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których kwoty zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy przewyższają rozpoznane przychody. W pozycji „kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę” ujmowane są również rezerwy na straty na kontraktach. Nieuregulowane kwoty należne dostawcom, na które Spółka otrzymała faktury, prezentowane są w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”, natomiast kwoty zatrzymane dostawcom – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

4.19 Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży

Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży to różnica pomiędzy:

- przychodami ze sprzedaży produkcji podstawowej i innych usług realizowanych w ramach działalności podstawowej Spółki oraz towarów i materiałów, a
- kosztami wytworzenia sprzedanych produktów i usług oraz zakupu sprzedanych towarów i materiałów.

4.20 Zysk / (strata) z działalności operacyjnej

Zysk / (strata) z działalności operacyjnej obejmuje przychody i koszty z działalności operacyjnej bez uwzględnienia kosztów i przychodów finansowych, do których zaliczane są przede wszystkim odsetki, różnice kursowe oraz koszty prowizji i gwarancji bankowych.

4.21 Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Pozycja „Podatek dochodowy” w rachunku zysków i strat obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Podatek dochodowy od dochodów uzyskanych w kraju obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi, natomiast dochody oddziału prowadzącego działalność za granicą podlegają opodatkowaniu według lokalnych przepisów, uwzględniając umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka tworzy rezerwy i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu, jeżeli przestało być prawdopodobne

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

---

osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenianie są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie.

Podatek bieżący i odroczony ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadków dotyczących pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym. W takiej sytuacji podatek bieżący i odroczony ujmuje się również odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

5. Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

5.1 Ważne oszacowania księgowe

Zarząd Spółki dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości, które znajdują odzwierciedlenie w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Rzeczywiste wyniki mogą się różnić od tych szacunków. Szacunki dotyczą między innymi utworzonych rezerw, wyceny kontraktów budowlanych, odpisów aktualizujących wartość aktywów, rozliczeń międzyokresowych oraz przyjętych stawek amortyzacyjnych. Istotne założenia przyjęte przy szacowaniu powyższych wartości, poza opisanymi poniżej, zostały zawarte w nocie 4 „Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości”.

Niezafakturowane usługi

Spółka realizuje większość kontraktów budowlanych jako generalny wykonawca, korzystając w szerokim zakresie z usług podwykonawców. Wykonane prace budowlane podlegają zatwierdzeniu przez zlecającego w procesie odbioru robót poprzez podpisanie odpowiedniego protokołu oraz wystawienie faktury. Na każdy dzień bilansowy istnieje znaczna część wykonanych, ale niepotwierdzonych i niezafakturowanych prac przez podwykonawców, które Spółka ujmuje jako koszty kontraktu zgodnie z zasadą memoriałową. Wysokość kosztów z tytułu wykonanych, ale niezafakturowanych prac jest określana przez służby techniczne na podstawie fizycznego obmiaru wykonanych robót i mogłaby się różnić od wartości określonej w formalnym procesie odbioru robót budowlanych.

Rozliczenia podatkowe

W Polsce obowiązują liczne regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego, podatku dochodowego od osób prawnych i składek na ubezpieczenia społeczne. Przepisy dotyczące tych podatków podlegają częstym zmianom, co powoduje występowanie w nich niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, a także pomiędzy organami państwowymi i podatnikami, powodują powstawanie obszarów niepewności oraz konfliktów. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład kontroli celnej czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat. Odpowiednie władze kontrolne uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Istnieje ryzyko, że odpowiednie władze zajmą odmienne niż Spółka stanowisko w zakresie interpretacji przepisów, co mogłoby mieć znaczący wpływ na jej zobowiązania podatkowe.

Rezerwy na koszty przyszłych napraw gwarancyjnych

W przypadku usług budowlanych Spółka jest zobowiązana do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Wysokość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych jest związana z poszczególnymi segmentami budownictwa i wynosi od 0,3% do 1,4% przychodów z danego kontraktu. Wartość ta podlega indywidualnej analizie i może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach.

Rezerwy na sprawy sporne

Spółka jest stroną postępowań sądowych. Zarząd Spółki dokonuje szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami i na tej podstawie podejmuje decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach rachunkowych oraz wysokości rezerwy.

5.2 Ważne osądy przy stosowaniu zasad rachunkowości

Rozpoznawanie sprzedaży na kontraktach budowlanych

Przychody z wykonania kontraktów budowlanych, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach obrotowych – ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania, określonego według obmiaru wykonanych prac bądź mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi. Budżety poszczególnych kontraktów podlegają dwukrotnie w ciągu roku formalnemu procesowi aktualizacji (rewizji) w oparciu o bieżące informacje i są zatwierdzane przez Zarząd. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu może zostać zaktualizowana wcześniej.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie obrotowym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

6. Działalność zaniechana

W 2016 oraz 2015 roku nie wystąpiła działalność zaniechana w rozumieniu MSSF 5.

7. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka należą:

- leasing finansowy, pożyczki, których celem jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki,
- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania, a także środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Spółki,
- instrumenty pochodne, do których należą walutowe kontrakty terminowe typu forward oraz opcje walutowe, których celem jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w wyniku zawierania kontraktów budowlanych w walutach obcych.

Spółka w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka zawiera kontrakty budowlane w walutach obcych oraz umowy z podwykonawcami i dostawcami w walutach. Przyjęta przez Zarząd polityka zarządzania ryzykiem walutowym polega na zabezpieczeniu przyszłych przepływów pieniężnych na tych kontraktach w celu ograniczenia wpływu zmienności kursów walut na wyniki Spółki. Zgodnie z tą polityką Spółka dokonuje zabezpieczenia ryzyka walutowego występującego w każdej umowie budowlanej, której wartość płatności (wpływów lub wydatków) w walutach obcych zostanie uznana za istotną. Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym odbywa się poprzez wykorzystanie instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowych kontraktów terminowych (fx forward) oraz opcji walutowych, lub też, jeżeli jest możliwe, poprzez mechanizm zabezpieczenia naturalnego, polegającego na zawieraniu umów z dostawcami lub podwykonawcami w określonej walucie.

Zgodnie z polityką Spółki ekspozycja na ryzyko walutowe jest systematycznie mierzona zarówno dla poszczególnych kontraktów budowlanych (poprzez analizę wpływów i wydatków w walucie obcej w ramach kontraktów zawieranych w walucie obcej oraz poprzez analizę wydatków w walucie obcej w ramach kontraktów zawieranych w walucie krajowej) jak i dla wszystkich kontraktów łącznie. Polityką Zarządu jest zabezpieczenie ekspozycji walutowej netto na poszczególnych kontraktach. Na dzień 31 grudnia 2016 roku ekspozycja Spółki na ryzyko kursowe dotycząca kontraktów budowlanych była zabezpieczona w około 90%. Spółka jest także narażona na ryzyko kursowe z tytułu planowanych przyszłych płatności w walutach obcych, wynikających z zawartych umów dotyczących zakupów środków trwałych, które to płatności nie zostały zabezpieczone przed ryzykiem kursowym. Po uwzględnieniu tych dodatkowych planowanych przyszłych płatności w walutach obcych poziom zabezpieczenia ryzyka kursowego w Spółce wynosił 71%.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany kursów walut, które są „realnie możliwe”, oszacowane zostały na poziomie -10%/+10% na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na racjonalnie możliwe zmiany kursów walutowych przy założeniu niezmiennych innych czynników (wpływ na aktywa netto jest identyczny).

	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31.12.2016	
		Deprecjacja	Aprecjacja
		złotówki względem pozostałych walut	
		+10%	-10%
Kontrakty forward / opcje walutowe:			
– EUR	57 774	(8 761)	8 761
– USD	2 547	877	(877)
Instrumenty finansowe denominowane w walutach obcych – ekspozycja walutowa netto:			
– EUR	7 361	3 257	(3 257)
– USD	(1 139)	(476)	476
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		(5 103)	5 103
Podatek odroczony		970	(970)
Łącznie		(4 133)	4 133

	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31.12.2015	
		Deprecjacja	Aprecjacja
		złotówki względem pozostałych walut	
		+10%	-10%
Kontrakty forward / opcje walutowe:			
– EUR	48 187	(12 288)	12 288
– USD	-	-	-
Instrumenty finansowe denominowane w walutach obcych – ekspozycja walutowa netto:			
– EUR	448	191	(191)
– USD	3	1	(1)
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		(12 096)	12 096
Podatek odroczony		2 298	(2 298)
Łącznie		(9 798)	9 798

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z pożyczek i leasingu finansowego. Powyższe instrumenty finansowe oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Ryzyko stóp procentowych związane z istniejącym zadłużeniem zostało uznane jako relatywnie niskie z punktu widzenia wpływu na wyniki Spółki. W obecnej chwili zarządzanie tym ryzykiem obejmuje zarówno bieżące monitorowanie sytuacji rynkowej i zadłużenia, jak również ewentualne zabezpieczenie się przed ryzykiem wahań rynkowych stóp procentowych poprzez zawieranie transakcji zamiany stopy procentowej ze zmiennej na stałą.

Ryzyko stóp procentowych – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Spółki w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych, które są „racjonalnie

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

możliwe”, oszacowane zostały na dzień 31 grudnia 2016 roku na poziomie -0,5/+0,5 punktu procentowego (na dzień 31 grudnia 2015 roku na tym samym poziomie) dla złotego, na poziomie -0,25/+0,25 punktu procentowego dla euro (na dzień 31 grudnia 2015 roku na tym samym poziomie) oraz dolara amerykańskiego na poziomie -0,75/+0,75 punktu procentowego (na dzień 31 grudnia 2015 roku na poziomie -0,25/+0,25 punktu procentowego).

Jednocześnie założono równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych na potrzeby kalkulacji wrażliwości dyskonta na zmiany stóp procentowych. Podwyższenie poziomu szacowanych zmian stóp procentowych dla dolara amerykańskiego w stosunku do roku 2015 wynika z oczekiwanych podwyżek stóp procentowych dla USD.

Poniżej podano wpływ zmiany stóp procentowych na wynik netto i aktywa netto według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku.

	Wartość na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31.12.2016	
		+50 pb (PLN) +25 pb (EUR) +75 pb (USD)	-50 pb (PLN) -25 pb (EUR) -75 pb (USD)
Pożyczki udzielone (kapitał)	15 631	78	(78)
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość godziwa)	2 269 211	11 235	(11 235)
Kredyty bankowe i pożyczki (kapitał)	(9 160)	(23)	23
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca)	(38 672)	(193)	193
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		11 097	(11 097)
Podatek odroczony		(2 108)	2 108
Łącznie		8 989	(8 989)

	Wartość na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31.12.2015	
		+50 pb (PLN) +25 pb (EUR, USD)	-50 pb (PLN) -25 pb (EUR, USD)
Pożyczki udzielone (kapitał)	6 171	31	(31)
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość godziwa)	1 980 590	9 841	(9 841)
Kredyty bankowe i pożyczki (kapitał)	(8 754)	(22)	22
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca)	(21 173)	(106)	106
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		9 744	(9 744)
Podatek odroczony		(1 851)	1 851
Łącznie		7 893	(7 893)

W kalkulacji wrażliwości na zmiany stóp procentowych pominięte zostały środki pieniężne w kasie i inne środki pieniężne.

Wycena kontraktów forward oraz opcji walutowych nie wykazuje wrażliwości na równoległe zmiany stóp procentowych przy niezmiennych kursach walutowych.

Ryzyko cenowe

Spółka narażona jest na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, takich jak: wyroby stalowe m.in. pręty zbrojeniowe, szyny i inne wyroby hutnicze, kruszywa i beton, a także materiałów ropopochodnych takich jak: benzyna, olej napędowy, asfalty oraz olej opałowy. Ryzyko cenowe materiałów nabywanych na rynku krajowym ocenia się jako umiarkowane, natomiast ryzyko cenowe związane z materiałami ropopochodnymi oraz wyrobów stalowych szacuje się jako wysokie. W wyniku zmian cen materiałów oraz kosztów pracy mogą ulec zmianie ceny usług świadczonych na rzecz Spółki przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu – najczęściej od 6 – 36 miesięcy, z kolei umowy z podwykonawcami zawierane są w terminach

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

---

późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac. Największe ryzyko zmienności (wzrostu) cen materiałów występuje przy zamówieniach publicznych z uwagi na przedłużający się proces wyboru generalnego wykonawcy. Dotyczy to okresu od momentu złożenia oferty do momentu wyboru i podpisania umowy przez Spółkę, kiedy nie zawsze można zawierać dalsze zobowiązania i zabezpieczyć ceny.

W celu ograniczenia ryzyka cenowego Spółka na bieżąco monitoruje ceny najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, a podpisywane umowy mają parametry, odpowiednio dopasowane do sytuacji rynkowej dotyczące między innymi czasu trwania kontraktu oraz wartości umowy. W ramach Spółki funkcjonuje Biuro Zakupów Centralnych, które bazując na planach robót budowlanych negocjuje ramowe umowy z dostawcami podstawowych materiałów budowlanych.

Ryzyko kredytowe

Spółka współpracuje, zarówno w ramach transakcji pieniężnych, jak i kapitałowych z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności, nie powodując przy tym znacznej koncentracji ryzyka kredytowego. Jednocześnie Spółka stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie wobec poszczególnych instytucji finansowych oraz emitentów papierów dłużnych, które są nabywane w ramach lokowania okresowych nadwyżek środków pieniężnych.

Aktywami finansowymi Spółki, narażonymi na podwyższone ryzyko kredytowe, są należności z tytułu dostaw i usług. W Spółce funkcjonuje polityka oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego ze wszystkimi kontraktami, zarówno na etapie przedofertowym, jak i w trakcie realizacji. Każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w regulowaniu należności za wykonane usługi.

W Spółce nie istnieje istotna koncentracja ryzyka kredytowego, uwzględniając fakt, iż główny odbiorca jest urzędem administracji rządowej. Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i pochodnych instrumentów finansowych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Spółki są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Z wyjątkiem danych przedstawionych w nocie 48, wartość bilansowa aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym przed uwzględnieniem strat, odpowiada maksymalnej ekspozycji Spółki na ryzyko kredytowe bez uwzględniania wartości otrzymanych zabezpieczeń.

Ryzyko utraty płynności

W celu ograniczania ryzyka utraty płynności, Spółka utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych oraz zbywalnych papierów wartościowych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów. Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Spółkę.

Struktura zapadalności zobowiązań z tytułu pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania przedstawiona została w nocie 21. Struktura zapadalności pozostałych zobowiązań finansowych została przedstawiona w odpowiednich dla nich notach.

Obecna dobra sytuacja finansowa Spółki w zakresie płynności i dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania nie stwarza zagrożeń dla finansowania jej działalności.

8. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej modyfikacje. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje, jak również wypłacić dywidendę. W roku 2016 oraz 2015 nie wprowadzono żadnych zmian do celów i zasad procesów obowiązujących w tym obszarze.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz inne zewnętrzne źródła finansowania, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, a także inne zobowiązania (z wyłączeniem międzyokresowych rozliczeń kosztów), kaucje z tytułu umów o budowę, kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, przychody przyszłych okresów (z wyjątkiem pozostałych rozliczeń międzyokresowych przychodów) oraz zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31.12.2016	31.12.2015
Oprocentowane pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	47 837	29 933
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	3 348 878	2 926 120
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(2 272 110)	(1 983 136)
Zadłużenie netto	1 124 605	972 917
Kapitał własny	668 574	494 339
Kapitał i zadłużenie netto	1 793 179	1 467 256
Wskaźnik dźwigni	62,72%	66,31%

9. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych i geograficznych

Działalność Budimex SA obejmuje w całości świadczenie szeroko rozumianych usług budowlano-montażowych wykonywanych w kraju i za granicą, co zgodnie z klasyfikacją Spółki stanowi w całości budowlany segment operacyjny. W 2016 roku przychody netto ze sprzedaży do jednego odbiorcy wyniosły 2 823 863 tysiące złotych.

Spółka prowadzi działalność na rynku krajowym oraz rynku niemieckim.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	2016	2015
Rynek krajowy	5 043 204	4 616 373
Rynek niemiecki	163 990	152 302
Ogółem	5 207 194	4 768 675

Nakłady inwestycyjne	2016	2015
Rynek krajowy	67 427	26 716
Rynek niemiecki	162	137
Ogółem	67 589	26 853

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży odpowiada lokalizacji klientów i jest zgodny z wewnętrzną strukturą organizacyjną Spółki.

Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne oraz wartości niematerialne. Podział łącznej kwoty nakładów inwestycyjnych odpowiada lokalizacji oddziałów Spółki.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

10. Rzeczowe aktywa trwałe

	- grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	- budynki i budowle	- urządzenia techniczne i maszyny	- środki transportu	- inne rzeczowe aktywa trwałe	- środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2016	2 875	10 556	161 535	16 335	21 361	1 055	213 717
Zwiększenia:	1	908	30 177	3 984	10 974	7 374	53 418
- zakup (w tym przyjęcie w leasing)	-	908	29 630	3 869	10 606	8 357	53 370
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	-	541	113	329	(983)	-
- pozostałe	1	-	6	2	39	-	48
Zmniejszenia:	-	-	(5 189)	(266)	(497)	-	(5 952)
- sprzedaż	-	-	(3 447)	(266)	(21)	-	(3 734)
- likwidacja	-	-	(1 742)	-	(476)	-	(2 218)
Wartość brutto na 31.12.2016	2 876	11 464	186 523	20 053	31 838	8 429	261 183
Umorzenie na 1.01.2016	-	(5 998)	(117 790)	(13 127)	(14 981)	-	(151 896)
Zmiany za okres:	-	(578)	(10 686)	(885)	(2 793)	-	(14 942)
- amortyzacja bieżąca	-	(578)	(15 829)	(1 148)	(3 253)	-	(20 808)
- sprzedaż	-	-	3 447	266	21	-	3 734
- likwidacja	-	-	1 698	-	476	-	2 174
- pozostałe	-	-	(2)	(3)	(37)	-	(42)
Umorzenie na 31.12.2016	-	(6 576)	(128 476)	(14 012)	(17 774)	-	(166 838)
Odpisy z tytułu utraty wartości na 1.01.2016	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenie	(1 677)	-	-	-	-	-	(1 677)
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2016	(1 677)	-	-	-	-	-	(1 677)
Wartość netto na 1.01.2016	2 875	4 558	43 745	3 208	6 380	1 055	61 821
Wartość netto na 31.12.2016	1 199	4 888	58 047	6 041	14 064	8 429	92 668

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	- grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	- budynki i budowle	- urządzenia techniczne i maszyny	- środki transportu	- inne rzeczowe aktywa trwałe	- środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2015	2 875	7 791	166 524	16 264	19 202	227	212 883
Zwiększenia:	-	2 781	16 117	500	5 219	828	25 445
- zakup (w tym przyjęcie w leasing)	-	2 705	15 966	500	5 215	-	24 386
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	76	151	-	-	(227)	-
- zwiększenie środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	1 055	1 055
- pozostałe	-	-	-	-	4	-	4
Zmniejszenia:	-	(16)	(21 106)	(429)	(3 060)	-	(24 611)
- sprzedaż	-	-	(18 742)	(428)	(112)	-	(19 282)
- likwidacja	-	(13)	(2 360)	-	(2 947)	-	(5 320)
- pozostałe	-	(3)	(4)	(1)	(1)	-	(9)
Wartość brutto na 31.12.2015	2 875	10 556	161 535	16 335	21 361	1 055	213 717
Umorzenie na 1.01.2015	-	(5 745)	(120 402)	(12 377)	(16 331)	-	(154 855)
Zmiany za okres:	-	(253)	2 612	(750)	1 350	-	2 959
- amortyzacja bieżąca	-	(263)	(14 573)	(1 179)	(1 688)	-	(17 703)
- sprzedaż	-	-	14 844	428	112	-	15 384
- likwidacja	-	8	2 334	-	2 928	-	5 270
- pozostałe	-	2	7	1	(2)	-	8
Umorzenie na 31.12.2015	-	(5 998)	(117 790)	(13 127)	(14 981)	-	(151 896)
Odpisy z tytułu utraty wartości na 1.01.2015	-	-	-	-	-	-	-
- zwiększenie	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2015	-	-	-	-	-	-	-
Wartość netto na 1.01.2015	2 875	2 046	46 122	3 887	2 871	227	58 028
Wartość netto na 31.12.2015	2 875	4 558	43 745	3 208	6 380	1 055	61 821

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	2016	2015
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	19 736	16 755
Koszty ogólnego zarządu	980	856
Inne koszty	92	92
Ogółem	20 808	17 703

W 2016 dokonano odpisu aktualizującego wartość nieruchomości gruntowej w wysokości 1 677 tysięcy złotych z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość odpisu została skalkulowana jako różnica między wartością bilansową i niższą wartością odzyskiwalną nieruchomości oszacowaną przez rzeczoznawcę majątkowego. Wartość odpisu została ujęta w pozostałych kosztach operacyjnych (nota 32). W 2015 roku nie dokonywano odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie było ustanowionych zabezpieczeń na rzeczowych aktywach trwałych.

Łączna kwota otrzymanych bądź należnych odszkodowań w odniesieniu do tych środków trwałych, które straciły na wartości lub zostały utracone w 2016 roku wynosi 220 tysięcy złotych (w 2015 roku: 110 tysięcy złotych).

Spółka jako leasingobiorca używa na podstawie umów leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Wartość bilansowa netto	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Wartość bilansowa netto
Urządzenia techniczne i maszyny	56 931	41 007	53 048	27 551
Środki transportu	2 037	1 388	3 115	1 814
Inne środki trwałe	-	-	208	21
Ogółem	58 968	42 395	56 371	29 386

11. Nieruchomości inwestycyjne

	Budynki i budowle	Pozostałe	Ogółem
Wartość na 1.01.2016	3 406	482	3 888
Zwiększenia:	-	12	12
- modernizacja	-	11	11
- inne	-	1	1
Zmniejszenia:	(123)	(15)	(138)
- amortyzacja bieżąca	(123)	(15)	(138)
Wartość na 31.12.2016	3 283	479	3 762

	Budynki i budowle	Pozostałe	Ogółem
Wartość na 1.01.2015	3 467	496	3 963
Zwiększenia:	66	24	90
- modernizacja	56	-	56
- inne	10	24	34
Zmniejszenia:	(127)	(38)	(165)
- amortyzacja bieżąca	(127)	(38)	(165)
Wartość na 31.12.2015	3 406	482	3 888

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała żadnych obciążeń o charakterze prawnorzeczowym i obligacyjnym ustanowionych na nieruchomościach inwestycyjnych.

Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych za rok 2016 i 2015 została ujęta w rachunku zysków i strat w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów i usług.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2016 oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 7 320 tysięcy złotych, według wyceny sporządzonej w roku 2011. Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Spółka nie zlecała wycen nieruchomości inwestycyjnych przez niezależnych specjalistów ze względu na niewielkie wahania cen na rynku i tym samym mało prawdopodobną utratę wartości posiadanych nieruchomości inwestycyjnych. Pomiar wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych sklasyfikowano na poziomie 2 hierarchii wartości godziwej wg MSSF 13. W 2016 roku nie nastąpiły przesunięcia między poziomami hierarchii wartości godziwej. Nieruchomości wyceniono metodą dochodową, korzystając z obserwowalnych stawek czynszów na lokalnych rynkach nieruchomości podobnych do nieruchomości wycenianych.

Spółka ujęła w rachunku zysków i strat następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi.

	2016	2015
Przychody z opłat czynszowych	961	1 618
Bezpośrednie koszty operacyjne (w tym koszty napraw i konserwacji) powstałe z nieruchomości inwestycyjnych, które przyniosły przychody z opłat czynszowych	762	943
Bezpośrednie koszty operacyjne (w tym koszty napraw i konserwacji) powstałe z nieruchomości inwestycyjnych, które nie przyniosły przychodów z opłat czynszowych	-	-

12. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły istotne aktywa trwałe, które Spółka zamierzałaby zbyć w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

13. Wartości niematerialne

	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2016	24 888	-	24 888
Zwiększenia	28 364	-	28 364
- zakup	14 208	-	14 208
- rozliczenie zaliczek	14 149	-	14 149
- pozostałe	7	-	7
Zmniejszenia	(3)	-	(3)
- pozostałe	(3)	-	(3)
Wartość brutto na 31.12.2016	53 249	-	53 249
Umorzenie na 1.01.2016	(21 127)	-	(21 127)
Zmiany za okres	(2 415)	-	(2 415)
- amortyzacja bieżąca	(2 412)	-	(2 412)
- likwidacja	3	-	3
- inne	(6)	-	(6)
Umorzenie na 31.12.2016	(23 542)	-	(23 542)
Wartość netto na 1.01.2016	3 761	-	3 761
Wartość netto na 31.12.2016	29 707	-	29 707

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto na 1.01.2015	23 574	-	23 574
Zwiększenia	1 356	-	1 356
- zakup	1 356	-	1 356
- pozostałe	-	-	-
Zmniejszenia	(42)	-	(42)
- likwidacja	(42)	-	(42)
Wartość brutto na 31.12.2015	24 888	-	24 888
Umorzenie na 1.01.2015	(19 628)	-	(19 628)
Zmiany za okres	(1 499)	-	(1 499)
- amortyzacja bieżąca	(1 540)	-	(1 540)
- likwidacja	42	-	42
- inne	(1)	-	(1)
Umorzenie na 31.12.2015	(21 127)	-	(21 127)
Wartość netto na 1.01.2015	3 946	-	3 946
Wartość netto na 31.12.2015	3 761	-	3 761

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	2016	2015
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	654	447
Koszty ogólnego zarządu	1 734	1 071
Inne koszty	24	22
Ogółem	2 412	1 540

Spółka nie posiada wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała obciążeń wartości niematerialnych o charakterze praworzeczym i obligacyjnym. W 2016 oraz 2015 roku nie dokonywano odpisów aktualizujących wartości niematerialne.

14. Wspólne przedsięwzięcia

14.1 Współkontrolowane podmioty

Dane finansowe Budimex SA na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku zawierają wartości przypadające na Spółkę z tytułu udziału w następujących podmiotach będących pod wspólną kontrolą, które zgodnie z MSSF 11 są traktowane jako wspólne działania (udział Spółki we wspólnych ustaleniach umownych jest ujmowany jako wspólne działanie, kiedy Spółka ma prawa do swojej części aktywów i zobowiązań):

- „Rozbudowa pola wzlotów w Porcie Lotniczym im. Fryderyka Chopina – przebudowa i rozbudowa PSS 2, PPS 4, PPS 6 (wraz z DK D1) oraz przebudowa drogi startowej i rozbudowa drogi kołowania” realizowane w ramach spółki Budimex SA - Budimex Budownictwo Sp. z o.o. s.c.; udział Budimex SA w spółce wynosi 99,975% (kontrakt zakończony w 2015 roku),
- „Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Gorzowie Wielkopolskim” realizowane w ramach spółki Budimex SA – Cadagua SA II s.c.; udział Budimex SA w spółce wynosi 50% (kontrakt zakończony w 2015 roku),
- „Przebudowa i modernizacja drogi startowej DS.-1, dróg kołowania, drogi patrolowej i drogi p. poż. w Porcie Lotniczym im. Fryderyka Chopina w Warszawie”, realizowane w ramach spółki Budimex SA - Ferrovial Agroman SA s.c.; udział Budimex SA w spółce wynosi 99,975% (kontrakt zakończony w 2011 roku),
- „Budowa siedziby Operatora Systemu Przesyłowego”, realizowane w ramach spółki Budimex SA Sygnity SA Sp.j.; udział Budimex SA w spółce wynosi 67% (kontrakt zakończony w 2009 roku),
- „I faza kontraktu „Projekt i budowa Autostrady A-1 na odcinku Stryków – Pyrzowice” w ramach spółki Budimex SA Ferrovial Agroman SA Sp.j.; udział Budimex SA w przedsięwzięciu wynosi 50%,
- „Budowa nowego bloku energetycznego w Elektrowni Turów” w ramach spółki Budimex SA – Técnicas Reunidas SA – Turów s.c.; udział Budimex SA w przedsięwzięciu wynosi 50%,

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

- „Modernizacja instalacji ozonowania wstępnego w Zakładzie Północnym MPWiK” w ramach spółki Budimex SA – Cadagua SA III s.c.; udział Budimex SA w przedsięwzięciu wynosi 60%,
- „Modernizacja Zakładu Północnego - etap II. Modernizacja filtrów pośpiesznych piaskowych” w ramach spółki Budimex SA – Cadagua SA IV s.c.; udział Budimex SA w przedsięwzięciu wynosi 60%.

Nie występują przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczące tych kontraktów.

Ponadto Spółka posiadała 50% udział w spółkach: Budimex SA Energetyka 1 Sp.j., Budimex SA Energetyka 2 Sp.j., Budimex SA Energetyka 3 Sp.j., Budimex SA Cadagua S.A s.c. (zlikwidowana w 2016 roku), 40% udział w spółce Budimex SA Ferroviał Agroman (UK) Limited-Metro II Sp.j. (zlikwidowana w 2016 roku), oraz 60% udział w spółce Budimex SA – Cadagua SA V s.c., które zostały powołane w celu przygotowania ofert, zawarcia i realizacji kontraktów budowlanych, ale na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Spółki żadna z nich nie realizowała umowy o usługę budowlaną.

Poniżej zaprezentowane zostały wybrane dane finansowe ujęte w księgach Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku dotyczące kontraktów realizowanych w ramach spółek celowych:

Dane bilansowe:	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa trwałe	6 630	1 161
Aktywa obrotowe	121 170	90 465
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	136 767	104 339
Zobowiązania warunkowe	199 498	197 796

Rachunek zysków i strat:	2016	2015
Przychody	96 942	42 076
Koszty	91 145	39 694

14.2 Wspólnie kontrolowana działalność

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka była stroną umów konsorcjum zawartych w celu realizacji kontraktów budowlanych. Przychody i koszty oraz aktywa i zobowiązania związane z realizacją tych kontraktów w części przypadającej Budimex SA zostały odpowiednio uwzględnione w księgach rachunkowych. Zobowiązania warunkowe związane z opisanymi przedsięwzięciami na dzień 31 grudnia 2016 roku obejmują gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu otrzymanych zaliczek kontraktowych i zostały ujęte w ogólnej kwocie zobowiązań warunkowych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym. Nie występują przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczące tych kontraktów.

Wykaz konsorcjów z udziałem Budimex SA:

Nazwa kontraktu	Udział Spółki w konsorcjum
Konsorcja ze spółkami z Grupy Ferroviał:	
Modernizacja technologii w Zakładzie Wodociągu Centralnego	50%
Modernizacja oczyszczalni ścieków i skanalizowanie części aglomeracji w Tomaszowie Mazowieckim	50%
Konsorcja z podmiotami pozostałymi:	
Budowa autostrady A1 Stryków Tuszyn	99%
Budowa zintegrowanego Centrum Komunikacji w Bydgoszczy	90%
Modernizacja Stacji Kolejowej Olszamowice	87%
Budowa hali produkcyjnej w Bydgoszczy	79%
Przebudowa Stadionu Start Lublin	74%
Przebudowa budynku koszarowego w Gliwicach	67%
Droga ekspresowa S5 Korzeńsko - Widawa	51%
Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Białymstoku	50%
Kontynuacja budowy autostrady A4 Rzeszów - Jarosław	48%

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowane zostały wybrane dane finansowe ujęte w księgach Spółki na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku dotyczące kontraktów realizowanych w ramach konsorcjów:

Dane bilansowe:	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa trwałe	554	1 160
Aktywa obrotowe	309 200	446 777
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	233 093	467 032
Zobowiązania warunkowe	123 124	166 544

Rachunek zysków i strat:	2016	2015
Przychody	379 244	896 584
Koszty	242 213	890 054

15. Inwestycje w podmiotach zależnych, podmiotach stowarzyszonych oraz pozostałych podmiotach

	31.12.2016	31.12.2015
Inwestycje w podmiotach zależnych	724 473	724 323
- udziały lub akcje	724 473	724 323
Inwestycje w podmiotach stowarzyszonych	61 246	61 246
- udziały lub akcje	61 246	61 246
Inwestycje w podmiotach pozostałych	6 417	6 597
- udziały lub akcje w podmiotach wspólnie kontrolowanych	-	180
- udziały lub akcje w pozostałych podmiotach powiązanych	4 292	4 292
- udziały lub akcje w pozostałych podmiotach	2 125	2 125
Ogółem	792 136	792 166

Akcje i udziały w spółkach stanowią aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Wartość bilansowa tych aktywów na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku była równa ich cenie nabycia. Wartość godziwa tych aktywów nie jest możliwa do ustalenia z uwagi na fakt, iż nie istnieje dla nich aktywny rynek.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku „Inwestycje w podmiotach stowarzyszonych” obejmowały wpłaty na podwyższenie kapitału w spółce FB Serwis SA w wysokości 41 650 tysięcy złotych, w podmiotach zależnych tj. Budimex PPP SA w kwocie 360 tysięcy złotych, Budimex Autostrada SA w kwocie 240 tysięcy złotych, Budimex Most Wschodni SA w kwocie 120 tysięcy złotych, które nie zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym na dzień 31 grudnia 2015 roku (rejestracja nastąpiła w 2016 roku).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie występowały żadne obciążenia długoterminowych aktywów finansowych o charakterze prawnorzeczowym i obligacyjnym.

Zmiana stanu inwestycji w podmioty zależne, stowarzyszone i pozostałe

Udziały lub akcje	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	792 166	739 132
Zwiększenia:	150	58 207
- zakup / podwyższenie kapitału	150	58 207
Zmniejszenia:	(180)	(5 173)
- likwidacja	(180)	(75)
- odpis aktualizujący	-	(5 054)
- inne	-	(44)
Ogółem	792 136	792 166

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości inwestycji w podmioty zależne, stowarzyszone i pozostałe

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	76 376	71 322
- utworzenie	-	5 054
- odwrócenie	-	-
Stan na koniec okresu	76 376	76 376

W roku 2015 Spółka dokonała odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości udziałów spółki Budimex Kolejnictwo SA w wysokości 5 054 tysiące złotych w związku z niższą wartością godziwą, ustaloną metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych w ramach podejścia dochodowego.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

UDZIAŁY LUB AKCJE W PODMIOTACH POWIĄZANYCH								
Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Wartość udziałów/ akcji wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość (razem)	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Procent posiadanego kapitału zakładowego	Udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.	Warszawa	dział. deweloperska	zależna	717 519	(54 913)	662 606	100,00%	100,00%
Budimex Kolejnictwo SA	Warszawa	budownictwo	zależna	8 001	(5 054)	2 947	100,00%	100,00%
Mostostal Kraków SA	Kraków	produkcja i montaż konstrukcji stalowych	zależna	11 156	-	11 156	100,00%	100,00%
Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.	Warszawa	zarządzanie parkingiem	zależna	5 652	-	5 652	100,00%	100,00%
Budimex PPP SA	Warszawa	budownictwo	zależna	1 290	-	1 290	100,00%	100,00%
Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	Warszawa	budownictwo	zależna	1 810	-	1 810	100,00%	100,00%
Budimex Autostrada A SA	Warszawa	budownictwo	zależna	682	-	682	100,00%	100,00%
Budimex Most Wschodni SA	Warszawa	budownictwo	zależna	342	-	342	100,00%	100,00%
Budimex A Sp. z o.o.	Warszawa	budownictwo	zależna	225	-	225	100,00%	100,00%
Budimex Bau GmbH	Kolonia	budownictwo	zależna	120	-	120	100,00%	100,00%
MK Logistic Sp. z o.o. (w likwidacji)	Zabrze	usługi transportowe	zależna	26	(26)	-	100,00%	100,00%
Budimex Inwestycje „Grunwald” SA	Poznań	dział. deweloperska	zależna	100	-	100	100,00%	100,00%
Dromex Oil Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	budownictwo	zależna	2 175	(2 175)	-	98,00%	98,00%
Elektromontaż Poznań SA	Poznań	roboty elektroinstalacyjne	zależna	37 543	-	37 543	92,31%	92,31%
Ogółem zależne				786 641	(62 168)	724 473		
FB Serwis SA	Warszawa	gospodarka odpadami komunalnymi	stowarzyszona	61 055	-	61 055	49,00%	49,00%
Promos Sp. z o.o.	Kraków	usługi przemysłowe	stowarzyszona	191	-	191	26,31%	26,31%
Ogółem stowarzyszone				61 246	-	61 246		
Budimex SA Ferrovial Agroman SA s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	99,98%	99,98%
Budimex SA Budimex Budownictwo Sp. z o.o. s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	99,98%	99,98%
Budimex SA Ferrovial Agroman SA 2 s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	95,00%	95,00%
Budimex SA Sygnity SA Sp. j.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	67,00%	67,00%
Budimex SA Cadagua SA III s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	60,00%	60,00%
Budimex SA Cadagua SA IV s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	60,00%	60,00%
Budimex SA Cadagua SA V s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	60,00%	60,00%
PKZ Budimex GmbH	Kolonia	budownictwo	współzależna	50	(50)	-	50,00%	50,00%
Budimex SA Ferrovial Agroman S.A. Sp. j.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Budimex SA Cadagua SA II s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Budimex S.A. Tecnicas Reunidas S.A. - Turów s.c.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Budimex SA Energetyka 1 Sp. j.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Budimex SA Energetyka 2 Sp. j.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Budimex SA Energetyka 3 Sp. j.	Warszawa	budownictwo	współzależna	-	-	-	50,00%	50,00%
Ogółem współkontrolowane				50	(50)	0		
Autostrada Południe SA	Warszawa	budowa i eksploatacja autostrad	pozostała powiązana	4 292	-	4 292	5,05%	5,05%
Inversora de Autopistas del Levante S.L.	Madryt	budowa i eksploatacja autostrad	pozostała powiązana	12 404	(12 404)	-	3,16%	3,16%
Ogółem pozostałe powiązane				16 696	(12 404)	4 292		
Ogółem				864 633	(74 622)	790 011		

Nazwa jednostki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa udziałów / akcji
Autostrada Wielkopolska SA	Poznań	budowa i zarządzanie autostradami	2 033
Drogowa Trasa Średnicowa SA	Katowice	budownictwo	52
Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego SA	Kraków	usługi	30
Agencja Rozwoju Regionalnego SA	Bielsko-Biała	usługi	6
Megagaz SA	Warszawa	budownictwo	1
Górnicza Spółdzielnia Mieszkaniowa	Cieszyn	zarządzanie nieruchomościami	-
Inne	-	-	3
Razem			2 125

16. Pozostałe aktywa / zobowiązania finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe aktywa finansowe – długoterminowe	16 537	6 666
- pożyczki udzielone	15 733	6 270
- pochodne instrumenty finansowe	804	396
Pozostałe aktywa finansowe – krótkoterminowe	1 717	2 333
- pochodne instrumenty finansowe	1 717	784
- pożyczki udzielone	-	1 549
Pozostałe aktywa finansowe – ogółem	18 254	8 999
Pozostałe zobowiązania finansowe – długoterminowe	7	5
- pochodne instrumenty finansowe	7	5
Pozostałe zobowiązania finansowe – krótkoterminowe	204	736
- pochodne instrumenty finansowe	204	736
Pozostałe zobowiązania finansowe – ogółem	211	741

16.1 Instrumenty pochodne

Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym. Reguły obowiązujące przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych zawarte są w polityce zarządzania ryzykiem zatwierdzonej przez Zarząd, co zostało szczegółowo opisane w notcie 7.

Instrumenty pochodne wyceniane są na dzień bilansowy w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego między innymi na wartości kursów walutowych (średnie kursy NBP) na dzień bilansowy oraz różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowanej i bazowej. Skutki okresowej wyceny instrumentów pochodnych oraz zyski i straty ustalone na dzień rozliczenia, zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych okresu sprawozdawczego.

Wartość godziwą oraz zmiany wyceny transakcji zawartych przez Spółkę, otwartych na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedstawiają poniższe tabele:

	Aktywa finansowe z tytułu wyceny instrumentów pochodnych		Zobowiązania finansowe z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Walutowe kontrakty terminowe typu FX Forward	2 279	607	211	741
Opcje walutowe	242	573	-	-
Ogółem	2 521	1 180	211	741

Łączna nominalna wartość walutowych kontraktów terminowych typu FX Forward na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 53 760 tysięcy EUR oraz 2 547 tysięcy USD, natomiast opcje walutowych 4 014 tysięcy EUR.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Łączna nominalna wartość walutowych kontraktów terminowych typu FX Forward na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 39 574 tysiące EUR (na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała otwartych transakcji forward w USD), natomiast opcji walutowych 8 613 tysięcy EUR.

Kursy forward sprzedaży/kupna transakcji otwartych na dzień 31 grudnia 2016 roku zawierały się w przedziale 4,3163-4,7035 EUR/PLN i 3,8202 - 4,1970 USD/PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku zawierały się w przedziale 4,0640-4,4045 EUR/PLN).

Termin pozostały do rozliczenia kontraktów terminowych, zawartych w EUR, otwartych dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił od 29 do 1 074 dni, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił od 30 do 673 dni.

Termin pozostały do rozliczenia transakcji terminowych, zawartych w USD, otwartych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił od 45 do 311 dni. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała otwartych kontraktów terminowych zawartych w USD.

Wartość kupionych opcji walutowych wynosiła na dzień 31 grudnia 2016 roku 4 014 tysięcy EUR, na dzień 31 grudnia 2015 roku 8 613 tysięcy EUR. Na dzień 31 grudnia 2016 roku i na dzień 31 grudnia 2015 roku kurs realizacji kupionych opcji walutowych wynosił 4,53 EUR/PLN.

Spółka na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń

Struktura wiekowa pozostałych aktywów finansowych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych

	31.12.2016	31.12.2015
– poniżej 1 roku	1 717	784
– od 1 do 2 lat	774	396
– od 2 do 3 lat	30	-
Ogółem	2 521	1 180

Struktura wiekowa pozostałych zobowiązań finansowych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych

	31.12.2016	31.12.2015
– poniżej 1 roku	204	736
– od 1 do 2 lat	-	5
– od 2 do 3 lat	7	-
Ogółem	211	741

Zysk / (strata) z pochodnych instrumentów finansowych

Skutki okresowej wyceny i rozliczenia walutowych kontraktów terminowych typu FX Forward oraz opcji walutowych ujmowane są w ramach działalności operacyjnej.

	2016	2015
Zysk / (strata) z wyceny instrumentów pochodnych FX forward i opcji walutowych	2 512	1 577
Zysk / (strata) z tytułu realizacji instrumentów pochodnych FX forward i opcji walutowych	(2 566)	737
Ogółem zysk / (strata) z instrumentów pochodnych ujęte w działalności operacyjnej (nota 32)	(54)	2 314

16.2 Pożyczki udzielone

Pożyczki udzielone – długoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	6 270	5 908
Zwiększenia:	10 130	13 989
- udzielenie pożyczki	9 460	13 670
- odsetki naliczone	670	319
Zmniejszenia:	(667)	(13 627)
- spłata pożyczki i odsetek	(667)	(13 627)
Ogółem	15 733	6 270

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Pożyczki udzielone – krótkoterminowe	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	1 549	33 703
Zwiększenia:	-	10 591
- udzielenie pożyczki	-	7 963
- odsetki naliczone	-	2 628
Zmniejszenia:	(1 549)	(42 745)
- spłata pożyczki i odsetek	(1 549)	(42 745)
Ogółem	-	1 549

Na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo długoterminowych pożyczek udzielonych obejmuje:

- pożyczkę udzieloną spółce Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o. (spółka zależna od Budimex SA) na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2012 roku. Efektywne oprocentowanie pożyczki w 2016 roku wynosiło 4,81%, natomiast w 2015 roku 4,83%. Pożyczka została udzielona do dnia 19 grudnia 2032 roku,
- pożyczkę udzieloną spółce zależnej Budimex Bau GmbH na podstawie umowy z dnia 15 stycznia 2015 roku. Efektywne oprocentowanie pożyczki denominowanej w euro w 2016 roku wyniosło 3,00%. Pożyczka została udzielona do dnia 18 stycznia 2020 roku,
- pożyczkę udzieloną spółce FBService SA (spółka stowarzyszona Budimex SA) na podstawie umowy z dnia 4 stycznia 2016 roku, do kwoty 13 720 tysięcy złotych. Wartość wypłaconych transz z tytułu pożyczki na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 9 163 tysiące złotych. Efektywne oprocentowanie pożyczki w 2016 roku wyniosło 5,71%. Pożyczka została udzielona do dnia 4 stycznia 2021 roku.

Wartość godziwa pożyczek udzielonych odpowiada w przybliżeniu ich wartości bilansowej.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	31.12.2016	31.12.2015
Rozliczenia międzyokresowe	12 878	11 120
Należności netto ogółem	12 878	11 120
odpisy aktualizujące wartość należności	-	-
Należności brutto ogółem	12 878	11 120

Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu dostaw i usług	414 794	315 841
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	-	-
Zaliczki przekazane	26 370	42 550
Rozliczenia międzyokresowe	14 965	13 119
Pozostałe należności	6 200	7 815
Należności netto ogółem	462 329	379 325
odpisy aktualizujące wartość należności	127 594	118 779
Należności brutto ogółem	589 923	498 104

Rozliczenia międzyokresowe	31.12.2016	31.12.2015
Rozliczenia kosztów ubezpieczeń	4 740	6 934
Koszty kontraktów rozliczane w czasie	7 889	3 787
Pozostałe	249	399
Ogółem długoterminowe	12 878	11 120
Rozliczenia z tytułu ubezpieczeń	9 336	8 491
Koszty kontraktów rozliczane w czasie	4 196	4 040
Pozostałe	1 433	588
Ogółem krótkoterminowe	14 965	13 119

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	118 779	125 582
Zwiększenia:	14 564	4 102
- wątpliwe i przeterminowane należności (nota 32)	14 053	4 064
- spisanie należności nieobjętych odpisami (nota 32)	143	38
- wycena sald odpisów w oddziałach zagranicznych	368	-
Zmniejszenia:	(5 749)	(10 905)
- spłata należności przez dłużników (nota 32)	(3 226)	(6 690)
- spisanie należności objętych odpisami	(2 380)	(4 065)
- należności spisane bez odpisów	(143)	(38)
- wycena sald odpisów w oddziale zagranicznym	-	(112)
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	127 594	118 779

Struktura wiekowa przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług

Poniższa tabela prezentuje analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości. Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły przeterminowane pozostałe należności, dla których nie dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, niespłacone w okresie	31.12.2016	31.12.2015
- do 1 miesiąca	52 719	29 684
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 637	9 428
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	4 654	1 058
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 153	2 008
- powyżej 1 roku	27 942	28 263
Należności ogółem (netto)	89 105	70 441

Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, uwzględniając fakt, iż głównym klientem Spółki jest urząd administracji rządowej.

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności odpowiada w przybliżeniu ich wartości bilansowej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły przeterminowane pozostałe należności, dla których nie dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Należności, które nie zostały objęte odpisem aktualizującym i nie są przeterminowane, nie wykazują wysokiego ryzyka kredytowego.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie zostały również ustanowione żadne zabezpieczenia na tych aktywach.

18. Zapasy

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	156 038	79 035
Półprodukty i produkty w toku	3 460	294
Produkty gotowe	-	-
Towary	-	-
Wartość netto zapasów na koniec okresu	159 498	79 329
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	2 493	1 717
Wartość brutto zapasów na koniec okresu	161 991	81 046

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	2016	2015
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	1 717	385
Dokonane w pozostałe koszty operacyjne (nota 32)	1 751	1 332
Odwrócone w pozostałe przychody operacyjne (nota 32)	(975)	-
Wykorzystane	-	-
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	2 493	1 717

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie występowały żadne obciążenia zapasów o charakterze praworzeczym i obligacyjnym. Spółka nie posiadała również odsetek skapitalizowanych w zapasach.

Oczekiwany okres wykorzystania całości zapasów na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie przekracza 12 miesięcy.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie	14	23
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	2 269 211	1 980 590
– rachunki bieżące	57 637	47 931
– depozyty overnight (jednodniowe)	156 335	4 317
– inne depozyty	2 055 239	1 928 342
Inne środki pieniężne	2 885	2 523
Środki pieniężne, ogółem	2 272 110	1 983 136
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty o ograniczonej możliwości dysponowania	(32 564)	(47 770)
Środki pieniężne dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych	2 239 546	1 935 366

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią głównie środki pieniężne konsorcjów w części przypadającej na współkonsorcjantów.

Krótkoterminowe lokaty bankowe oraz inwestycje o wysokim stopniu płynności zaliczane do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów to przede wszystkim: lokaty typu „overnight” oraz krótkoterminowe depozyty o okresie zapadalności od 2 do 365 dni, o średniej efektywnej stopie procentowej wynoszącej na dzień 31 grudnia 2016 roku 1,5% p.a. dla depozytów w PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku 1,7% p.a. dla depozytów w PLN). Przeciętny termin zapadalności tych depozytów wynosi 91 dni (31 grudnia 2015 roku: 76 dni).

W 2016 roku Spółka przejęła środki pieniężne w wysokości 1 322 tysiące złotych w wyniku realizacji gwarancji (w 2015 roku: 2 343 tysiące złotych).

20. Kapitały

Kapitał akcyjny Spółki składa się z 25 530 098 akcji o łącznej wartości 127 650 tysięcy złotych. Struktura kapitału zakładowego Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej
A	zwykłe/ imienne	Brak	Brak	2 350	12
A	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 997 650	14 988
B	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 000 000	10 000
C	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 900 285	9 501
D	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 725 072	8 625
E	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 000 000	10 001
F	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	5 312 678	26 563
G	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 217 549	11 088
H	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 448 554	7 243
I	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	186 250	931
K	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 484 693	7 423
L	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	4 255 017	21 275
Ogółem				25 530 098	127 650

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Liczba akcji składających się na zatwierdzony kapitał jest równa liczbie akcji wyemitowanych. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 5 złotych. Spółka nie posiada akcji własnych. Żadne akcje nie zostały zarezerwowane dla potrzeb emisji z tytułu realizacji opcji i umów sprzedaży.

Na dzień przejścia na MSSF Spółka skorygowała wartość kapitału zakładowego oraz nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej za okres, w którym gospodarka polska należała do hiperinflacyjnych. Skutki przeliczenia oraz uzgodnienie wartości wykazanych w księgach oraz dokumentach korporacyjnych Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym ujęte zostały w poniższej tabeli:

	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał zakładowy	127 650	127 650
Przeliczenie kapitałów w związku z hiperinflacją	18 198	18 198
Wartość wykazana w sprawozdaniu finansowym	145 848	145 848
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał według ewidencji księgowej	78 119	78 119
Przeliczenie kapitałów w związku z hiperinflacją	2 080	2 080
Wartość wykazana w sprawozdaniu finansowym	80 199	80 199

Wartość, o jaką kapitał podstawowy oraz nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej zostały skorygowane w związku z hiperinflacją została ujęta w pozycji „zysk (strata) z lat ubiegłych” w kapitale własnym.

Pozostałe kapitały rezerwowe	31.12.2016	31.12.2015
Utworzony ustawowo	42 550	42 550
Utworzony zgodnie ze statutem / umową, ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość z tytułu aktualizacji wyceny	4 244	4 244
Zyski (straty) aktuarialne	(1 490)	(1 762)
Płatności w formie akcji	7 171	7 351
Pozostałe	1 526	1 526
Ogółem	54 001	53 909

Zyski (straty) zatrzymane	31.12.2016	31.12.2015
Zyski zatrzymane stanowiące kapitał zapasowy	940	745
Wynik roku bieżącego	381 916	208 008
Ogółem	382 856	208 753

21. Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	29 374	11 551
	29 374	11 551
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe i pożyczki	9 160	8 754
Naliczone odsetki od kredytów i pożyczek krótkoterminowych	5	6
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	9 298	9 622
	18 463	18 382
Ogółem	47 837	29 933

21.1 Kredyty bankowe i pożyczki

Na podstawie umowy zawartej w dniu 1 grudnia 2004 roku Budimex SA otrzymał od spółki Ferrovial Infraestructuras SA (obecnie Cintra Infraestructuras SA) pożyczkę w wysokości 1 500 tysięcy euro, która została udzielona na opłacenie podwyższenia kapitału w spółce Inversora de Autopistas del Levante S.L. Spółka Inversora de Autopistas del Levante S.L. została utworzona w dniu 23 czerwca 2004 roku jako 100% udziałowiec Autopista Madrid Levante Concesionaria Española SA, której przedmiotem działalności jest budowanie, konserwacja i eksploatawanie płatnej autostrady Ocaña – La Roda oraz bezpłatnej drogi szybkiego ruchu A-42, odcinek N301, Atalaya del Cañavate. Zgodnie z warunkami umowy, pożyczka została udzielona na okres 12 miesięcy od dnia jej zawarcia z możliwością przedłużenia tego terminu. W przypadku sprzedaży udziałów w spółce Inversora de Autopistas del Levante S.L. pożyczka stanie się natychmiast wymagalna. Po upływie terminu wymagalności pożyczka zostanie zwrócona wraz z odsetkami ustalonymi w oparciu o roczną stopę EURIBOR+0,75%. W dniu 1 grudnia 2016 roku termin spłaty pożyczki został przedłużony o kolejny rok, a wartość pożyczki została zwiększona o kwotę naliczonych na ten dzień odsetek.

Wartość bilansowa pożyczki zbliżona jest do jej wartości godziwej.

Jednocześnie, Spółka na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku posiadała zawarte z bankami umowy kredytu w rachunku bieżącym, które na dzień bilansowy nie były wykorzystane.

W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiło niewywiązanie się ze spłaty kapitału, odsetek lub innych warunków z tytułu powyższej pożyczki. Spółka nie naruszyła warunków umów ani nie renegecjowała warunków dotyczących zobowiązań z tytułu pożyczki przed dniem zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

21.2 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Spółka zawarła umowy leasingu finansowego dotyczące finansowania głównie maszyn i urządzeń technicznych, a także środków transportu. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość netto maszyn i urządzeń technicznych użytkowanych w leasingu finansowym wynosiła 41 007 tysięcy złotych, natomiast środków transportu 1 388 tysięcy złotych (nota 10). Przedmioty leasingu zostały udostępnione na okresy 48 - 60 miesięcy. Po upływie tych terminów oraz wywiązaniu się ze zobowiązań Spółka ma prawo nabyć niektóre przedmioty leasingu za cenę równą wartości końcowej przedmiotu leasingu. Zabezpieczeniem wykonania części zobowiązań wynikających z umowy jest weksel in blanco wystawiony przez Spółkę wraz z pisemnym upoważnieniem do jego wypełnienia. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu powyższych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą:

	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
– poniżej 1 roku	10 472	9 298
– od 1 do 5 lat	31 040	29 374
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, ogółem	41 512	38 672
w tym przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	2 840	-
Wartość bieżąca	38 672	38 672

Spółka ma możliwość dokonania wcześniejszej spłaty pozostałych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. W umowach leasingowych nie zostały zawarte klauzule przewidujące kary za wcześniejszą spłatę tych zobowiązań.

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Efektywne stopy procentowe na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku oraz były następujące:

	31.12.2016		31.12.2015	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Kredyty bankowe i pożyczki	-	0,67%	-	1,08%
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3,09%	-	3,03%	-

22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	482 151	250 034
Koszty niezafakturowane	550 786	463 364
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	142 373	61 149
Zobowiązania z tytułu rozliczenia konsorcjów	10 561	41 490
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	5 854	4 954
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	202 702	194 727
Pozostałe zobowiązania	3 227	3 419
Zobowiązania ogółem	1 397 654	1 019 137

Rozliczenia międzyokresowe kosztów	31.12.2016	31.12.2015
Koszty niewypłaconych premii	143 341	147 690
Koszty niewykorzystanych urlopów	36 894	34 210
Koszty zakończenia realizowanych kontraktów budowlanych	22 423	12 784
Pozostałe	44	43
Ogółem	202 702	194 727

Wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku ujęte zostały w ramach zobowiązań krótkoterminowych, gdyż będą rozliczone w trakcie normalnego cyklu operacyjnego Spółki.

Zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania z tytułu dostaw i usług, koszty niezafakturowane, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu rozliczenia konsorcjów oraz międzyokresowe rozliczenia kosztów z tytułu niewykorzystanych urlopów i premii pracowniczych.

Zobowiązania niefinansowe obejmują zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych, międzyokresowe rozliczenia kosztów z tytułu kosztów zakończenia budów oraz pozostałe zobowiązania.

23. Odroczony podatek dochodowy

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2016	31.12.2015
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	130 310	214 597
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	347 429	230 523
Ogółem	477 739	445 120
Kompensata	(77 693)	(43 296)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	400 046	401 824

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2016	31.12.2015
– przypadająca do uregulowania po upływie 12 miesięcy	11 603	11 750
– przypadająca do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	66 090	31 546
Ogółem	77 693	43 296
Kompensata	(77 693)	(43 296)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	-	-

Zmiany stanu netto odroczonego podatku dochodowego przedstawiają się w sposób następujący:

	2016	2015
Stan na początek roku	401 824	346 027
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego (nota 34)	(1 714)	55 694
Uznanie / (obciążenie) pozostałych całkowitych dochodów	(64)	103
Stan na koniec roku	400 046	401 824

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w oparciu o stawkę 19% dla dodatnich i ujemnych różnic przejściowych dotyczących krajowych składników aktywów i zobowiązań, natomiast dla różnic przejściowych w przypadku pozycji dotyczących jednostek działających za granicą – w oparciu o stawki podatkowe kraju będącego podstawowym środowiskiem gospodarczym, w którym działa jednostka oraz reguluje zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Na dzień 31 grudnia 2016 ujemne różnice przejściowe, w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku wynosiły 6 142 tysiące złotych (wartość aktywa z tytułu podatku odroczonego odpowiednio 1 167 tysięcy złotych) i dotyczyły odpisów aktualizujących wartość należności. Na dzień 31 grudnia 2015 nie wystąpiły ujemne różnice przejściowe, w związku z którymi nie utworzono składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (według tytułów) przedstawia się w sposób następujący:

	wycena kontraktów budowlanych	rezerwa na straty na kontraktach	koszty kontraktów związane z przychodami przyszłych okresów	rezerwa na koszty niezafakturowanych usług	rezerwa na naprawy gwarancyjne	inne rezerwy na zobowiązania	rezerwa na premie	odpisy aktualizujące należności	rezerwa na niewykorzystane urlopy	rezerwa na odprawy emerytalno-rentowe dla pracowników	pozostałe	Ogółem
Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 01.01.2015	89 657	84 929	38 558	42 471	36 158	45 938	27 671	12 712	5 911	1 026	8 336	393 367
Zwiększenia:	25 031	34 662	-	-	3 535	5 073	-	-	70	168	86	68 625
różnice przejściowe odniesione w całkowite dochody	-	-	-	-	-	-	-	-	-	103	-	103
uznanie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	25 031	34 662	-	-	3 535	5 073	-	-	70	65	86	68 522
Zmniejszenia:	-	-	(12 848)	(1 176)	-	-	(123)	(917)	-	-	(1 808)	(16 872)
obciążenie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	-	-	(12 848)	(1 176)	-	-	(123)	(917)	-	-	(1 808)	(16 872)
Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31.12.2015	114 688	119 591	25 710	41 295	39 693	51 011	27 548	11 795	5 981	1 194	6 614	445 120
Zwiększenia:	63 250	-	18 821	-	9 543	-	-	821	612	81	758	93 886
uznanie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	63 250	-	18 821	-	9 543	-	-	821	612	81	758	93 886
Zmniejszenia:	-	(43 565)	-	(1 053)	-	(14 436)	(853)	-	-	(64)	(1 296)	(61 267)
obciążenie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	-	(43 565)	-	(1 053)	-	(14 436)	(853)	-	-	-	(1 296)	(61 203)
różnice przejściowe odniesione w całkowite dochody	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(64)	-	(64)
Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31.12.2016	177 938	76 026	44 531	40 242	49 236	36 575	26 695	12 616	6 593	1 211	6 076	477 739

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (według tytułów) przedstawia się w sposób następujący:

	wycena kontraktów budowlanych	leasing	dyskonto kaucji	wycena instrumentów pochodnych	należne odszkodowania	odsetki naliczone	dotądnie niezrealizowane różnice kursowe	pozostałe	Ogółem
Stan rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 01.01.2015	32 668	7 145	2 288	87	73	281	43	4 755	47 340
Zwiększenia:	-	-	813	137	6	511	-	-	1 467
obciążenie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	-	-	813	137	6	511	-	-	1 467
Zmniejszenia:	(3 458)	(748)	-	-	-	-	(2)	(1 303)	(5 511)
uznanie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	(3 458)	(748)	-	-	-	-	(2)	(1 303)	(5 511)
Stan rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31.12.2015	29 210	6 397	3 101	224	79	792	41	3 452	43 296
Zwiększenia:	25 607	2 465	698	255	1 817	-	176	3 604	34 622
obciążenie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	25 607	2 465	698	255	1 817	-	176	3 604	34 622
Zmniejszenia:	-	-	-	-	-	(225)	-	-	(225)
uznanie wyniku finansowego z tyt. zmiany stanu różnic przejściowych	-	-	-	-	-	(225)	-	-	(225)
Stan rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31.12.2016	54 817	8 862	3 799	479	1 896	567	217	7 056	77 693

24. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

Pracownicy Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku korzystali z odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru nagrody z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika, współczynnika.

Obowiązek wypłaty odpraw emerytalno-rentowych zwykle naraża Spółkę na ryzyko aktuarialne obejmujące:

Ryzyko stopy procentowej - bieżącą wartość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych oblicza się przy pomocy stopy dyskonta określonej przez odniesienie do poziomu rentowności dostępnych na rynku obligacji skarbowych, jako że w Polsce nie występują wysoce płynne obligacje komercyjne o niskim stopniu ryzyka. Spadek oprocentowania obligacji powoduje zwiększenie zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych.

Ryzyko wynagrodzeń - bieżącą wartość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń pracowników Spółki. Wobec tego wzrost wynagrodzeń pracowników spowoduje zwiększenie wartości zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych.

Ryzyko długowieczności - bieżącą wartość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności pracowników w okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników spowoduje wzrost wartości zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych.

Ryzyko zmiany wieku emerytalnego - bieżącą wartość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych oblicza się w oparciu o obowiązujący w Polsce wiek emerytalny. W przypadku podniesienia wieku emerytalnego bieżąca wartość zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych spadnie.

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	31.12.2016	31.12.2015
Odprawy emerytalno-rentowe, w tym:	6 373	6 284
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień sprawozdawczy	6 373	6 284
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień sprawozdawczy	-	-
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień sprawozdawczy	-	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych ogółem	6 373	6 284
w tym:		
– część długoterminowa	5 348	5 358
– część krótkoterminowa	1 025	926

Główne przyjęte założenia aktuarialne (w tabeli poniżej podano zakresy stóp przyjętych przez aktuarium):

	31.12.2016	31.12.2015
Stopa dyskonta	1,77% – 2,98%	1,51% – 2,33%
Przewidywana inflacja	1,3% – 2,5%	-0,8% – 1,5%
Przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	3,75% – 4,15%	4,50% – 5,60%

Założenia odnośnie śmiertelności zostały oparte o tablice trwania życia dla Polski za rok 2013 opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny (dla wyceny przeprowadzonej na dzień 31 grudnia 2016 i 2015 roku).

Ostatnia wycena została wykonana przez niezależnego aktuarium na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Zmiany stanu zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych ujęte zostały w poniższej tabeli:

	2016	2015
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	6 284	5 399
Koszty odsetek	120	101
Koszty zatrudnienia	703	551
Wypłacone świadczenia	(398)	(311)
(Zyski) / straty aktuarialne, w tym wynikające z:	(336)	544
- zmiany założeń	(456)	647
- inne	120	(103)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	6 373	6 284

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Obciążenia rachunku wyników z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	2016	2015
Koszty zatrudnienia	703	551
Koszty odsetek	120	101
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat - koszty ogólnego zarządu (nota 31)	823	652
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	(336)	544
(Zyski) / straty ujęte w innych całkowitych dochodach	(336)	544

Analiza wrażliwości

Znaczące założenia aktuarialne przyjęte przy obliczaniu zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych obejmują stopę dyskonta, prognozowany wzrost wynagrodzeń oraz rotację pracowników.

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

Wzrost założonej stopy dyskonta o 1 punkt procentowy spowodowałaby spadek zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 549 tysięcy złotych, natomiast spadek założonej stopy dyskonta o 1 punkt procentowy spowodowałaby wzrost zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 662 tysiące złotych.

Analiza wrażliwości na zmiany stopy wzrostu wynagrodzeń

Wzrost założonej stopy wzrostu wynagrodzeń o 1 punkt procentowy spowodowałaby wzrost zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 645 tysięcy złotych, natomiast spadek założonej stopy wzrostu wynagrodzeń o 1 punkt procentowy spowodowałaby spadek zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 547 tysięcy złotych.

Analiza wrażliwości na zmiany rotacji pracowników

Wzrost założonej rotacji pracowników o 1 punkt procentowy spowodowałaby spadek zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 603 tysiące złotych, natomiast spadek założonej rotacji pracowników o 1 punkt procentowy spowodowałaby wzrost zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych o 727 tysięcy złotych.

Powyższa analiza wrażliwości nie musi być reprezentatywnym przedstawieniem faktycznych zmian wysokości zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych. Jest mało prawdopodobne, by zmiany poszczególnych założeń występowały w izolacji od innych, ponieważ niektóre założenia mogą być skorelowane.

Metody ani założenia wykorzystywane do przygotowania analizy wrażliwości nie zmieniły się istotnie w porównaniu do roku ubiegłego.

25. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia

Długoterminowe rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	31.12.2016	31.12.2015
Naprawy gwarancyjne		
stan na początek okresu	153 495	154 125
utworzenie	86 946	48 518
rozwiązanie:	(59 676)	(49 148)
- aktualizacja wyceny rezerwy	(16 656)	(7 767)
- przeniesienie do krótkoterminowych	(43 020)	(41 381)
Pozostałe rezerwy długoterminowe, razem	180 765	153 495

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	31.12.2016	31.12.2015
Sprawy sądowe		
stan na początek okresu	26 090	25 629
utworzenie	236	779
wykorzystanie	-	-
rozwiązanie	(2 761)	(318)
stan na koniec okresu	23 565	26 090
Naprawy gwarancyjne		
stan na początek okresu	59 319	39 575
utworzenie	-	755
przeniesienie z długoterminowych	43 020	41 381
wykorzystanie	(18 148)	(22 392)
stan na koniec okresu	84 191	59 319
Rezerwy na kary / odszkodowania		
stan na początek okresu	45 555	38 683
utworzenie	10 418	11 212
wykorzystanie	-	-
rozwiązanie	(6 189)	(4 340)
stan na koniec okresu	49 784	45 555
Restrukturyzacja		
stan na początek okresu	0	2 769
wykorzystanie	-	-
rozwiązanie	-	(2 769)
stan na koniec okresu	0	0
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe, razem	157 540	130 964

Utworzenie / (odwrócenie) rezerw na sprawy sądowe i odszkodowania oraz rezerw na restrukturyzację zostało ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych (nota 32), natomiast utworzenie / (odwrócenie) rezerw na naprawy gwarancyjne w kosztach operacyjnych.

26. Kontrakty budowlane

Poniższe dane dotyczą kontraktów wycenianych przez Spółkę zgodnie z metodą zaawansowania realizacji umowy o usługę budowlaną.

Wybrane dane finansowe:

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa		
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę, w tym:	290 016	155 241
– wycena kontraktów	290 016	155 241
Zobowiązania		
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, w tym:	1 337 780	1 229 015
– wycena kontraktów	937 634	599 589
– rezerwa na straty na kontraktach	400 146	629 426
Otrzymane zaliczki na realizowane kontrakty (nota 27)	401 615	459 556

Wartość godziwa kwot należnych od odbiorców, jak i kwot należnych odbiorcom z tytułu umów o budowę jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Wybrane dane – rachunek zysków i strat:

	2016	2015
Przychody z tytułu umów o budowę	5 032 936	4 596 076
Koszty z tytułu umów o budowę	4 519 964	4 231 978
Zysk brutto	512 972	364 098

27. Przychody przyszłych okresów

Przychody przyszłych okresów obejmują:

	31.12.2016	31.12.2015
Zaliczki na realizowane kontrakty	401 615	459 556
Pozostałe	7 126	5 060
Ogółem	408 741	464 616

Wszystkie zaliczki otrzymane i pozostałe przychody przyszłych okresów na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku zostały ujęte w ramach zobowiązań krótkoterminowych, gdyż zostaną rozliczone w trakcie normalnego cyklu operacyjnego Spółki.

28. Kaucje z tytułu umów o budowę

	31.12.2016	31.12.2015
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	39 835	35 404
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	46 767	25 649
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	86 602	61 053
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	194 624	196 185
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	174 635	158 641
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	369 259	354 826

Kaucje z tytułu umów o budowę o okresie zapłaty powyżej jednego roku podlegają dyskontowaniu i są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości bieżącej. Poniższe zestawienie wskazuje skutki dyskontowania ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat Spółki za poszczególne okresy. Podane kwoty dyskonta obniżają odpowiednio wartość nominalną należności i zobowiązań z tytułu kaucji. Ponadto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rozpoznany jest podatek odroczony od podanych kwot wyliczony według obowiązującej w Polsce stawki podatkowej 19% oraz od efektu zmiany wartości dyskonta w rachunku zysków i strat.

	31.12.2016	31.12.2015
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych przez odbiorców	1 483	897
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych dostawcom	19 995	16 322

Dyskonto ujęte w rachunku zysków i strat:

	2016	2015
Pomniejszenie przychodów ze sprzedaży	(1 072)	(767)
Pomniejszenie kosztu sprzedanych usług	10 268	9 941
Ogółem korekta marży brutto	9 196	9 174
Korekta przychodów / (kosztów) finansowych (nota 33)	(6 109)	(4 858)
Podatek odroczony rozpoznany od powyższych korekt	(587)	(820)
Wpływ netto na rachunek zysków i strat	2 500	3 496

Wartość godziwa kaucji zatrzymanych zarówno przez odbiorców, jak i przez dostawców jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

Struktura wiekowa przeterminowanych kaucji z tytułu umów o budowę (wartości nominalne przed dyskontowaniem)

Poniższa tabela prezentuje analizę wiekową kaucji z tytułu umów o budowę stanowiących należności Spółki, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:

	31.12.2016	31.12.2015
– do 1 miesiąca	2 769	435
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 964	691
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 219	1 472
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 732	500
– powyżej 1 roku	1 952	1 467
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane	16 636	4 565

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość kaucji zatrzymanych przez odbiorców	31.12.2016	31.12.2015
stan na początek okresu	4 724	7 660
Zwiększenia	-	-
Zmniejszenia:	(279)	(2 936)
- spłata należności przez dłużników (nota 32)	(279)	(2 936)
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	4 445	4 724

29. Przychody ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży - struktura rzeczowa	2016	2015
Przychody ze sprzedaży robót budowlano - montażowych	5 168 851	4 743 249
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	34 643	20 700
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	3 700	4 726
Przychody netto ze sprzedaży ogółem	5 207 194	4 768 675

30. Koszty według rodzaju

	2016	2015
Amortyzacja, w tym:	23 358	19 408
– rzeczowych aktywów trwałych (nota 10)	20 808	17 703
– nieruchomości inwestycyjnych (nota 11)	138	165
– wartości niematerialnych (nota 13)	2 412	1 540
Koszty świadczeń pracowniczych (nota 31)	648 126	589 030
Zużycie materiałów i energii	1 402 437	1 119 356
Usługi obce	2 424 641	2 282 549
Podatki i opłaty	4 820	2 802
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne	4 935	2 950
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	8 330	9 346
Zmiana stanu rezerwy na straty na kontraktach budowlanych (nota 26)	(229 280)	182 430
Inne koszty rodzajowe	471 069	328 933
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(11 665)	(11 157)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(179 368)	(172 749)
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	-	64
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-	-
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	4 567 403	4 352 962
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	3 576	2 220
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	4 570 979	4 355 182

31. Koszty świadczeń pracowniczych

	2016	2015
Koszty wynagrodzeń, w tym m.in.:	540 637	496 053
– koszty świadczeń emerytalno-rentowych (nota 24)	823	652
– koszty płatności w formie akcji (nota 38)	2 181	2 125
– koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2 585	2 033
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń, w tym m.in.:	107 489	92 977
– koszty ubezpieczeń społecznych	81 396	71 270
– koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	538	331
Ogółem koszty świadczeń pracowniczych ujęte w kosztach rodzajowych (nota 30)	648 126	589 030

32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2016	2015
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 001	13 920
Odwrocenie odpisów aktualizujących, w tym:	4 480	9 626
– należności (w wyniku spłaty należności przez dłużników) (nota 17, 28)	3 505	9 626
– zapasów (w wyniku sprzedaży) (nota 18)	975	-
Rozwiązanie rezerw, w tym:	8 950	7 427
– na sprawy sądowe (nota 25)	2 761	318
– na kary i odszkodowania (nota 25)	6 189	4 340
– na restrukturyzację (nota 25)	-	2 769
Otrzymane kary / odszkodowania	20 724	14 647
Odpis przedawnionych zobowiązań	2 545	3 682
Zysk z pochodnych instrumentów finansowych (nota 16.1)	-	2 314
Pozostałe	977	585
Ogółem	38 677	52 201

Pozostałe koszty operacyjne	2016	2015
Odpisy aktualizujące, w tym:	17 624	5 434
– należności (nota 17)	14 196	4 102
– zapasy (nota 18)	1 751	1 332
– rzeczowy majątek trwały (nota 10)	1 677	-
Utworzenie rezerw, w tym:	10 654	11 991
– na sprawy sądowe (nota 25)	236	779
– na kary i odszkodowania (nota 25)	10 418	11 212
Wyplacone odszkodowania i kary umowne	23 736	14 753
Opłaty sądowe i egzekucje, koszty postępowania sądowego	1 262	944
Strata z pochodnych instrumentów finansowych (nota 16.1)	54	-
Pozostałe	1 621	856
Ogółem	54 951	33 978

33. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	2016	2015
Przychody odsetkowe od instrumentów finansowych, w tym:	23 656	24 811
– od lokat bankowych oraz środków na rachunkach bankowych	22 986	21 865
– od udzielonych pożyczek	670	2 946
Pozostałe przychody odsetkowe, w tym:	8 613	5 409
– przychody odsetkowe z tytułu otrzymanych skont i za zwłokę	8 613	5 396
– odsetki z pozostałych tytułów	-	13
Zysk ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	1 836
Dywidendy i udziały w zyskach	36 586	11 361
Dodatnie różnice kursowe	815	251
Ogółem	69 670	43 668

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Koszty finansowe	2016	2015
Koszty odsetkowe od instrumentów finansowych, w tym:	892	758
– z tytułu otrzymanych pożyczek, kredytów i innych zewnętrznych źródeł finansowania	71	90
– z tytułu umów leasingowych	821	668
Pozostałe koszty odsetkowe, w tym:	989	1 551
– odsetki zapłacone dostawcom za zwłokę oraz z tytułu skont	737	1 217
– inne odsetki	252	334
Aktualizacja aktywów finansowych	-	5 054
Dyskonto kaucji z tytułu umów o budowę (nota 28)	6 109	4 858
Strata ze zbycia/likwidacji aktywów dostępnych do sprzedaży	154	-
Koszty prowizji i gwarancji bankowych	23 339	20 011
Pozostałe	6	337
Ogółem	31 489	32 569

W 2015 roku Spółka utworzyła odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości akcji spółki Budimex Kolejnictwo SA w wysokości 5 054 tysiące złotych. Wartość odzyskiwalna została ustalona na podstawie wyliczeń wartości użytkowej.

34. Podatek dochodowy

	2016	2015
Zysk (strata) brutto	467 089	258 909
Różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a podstawą opodatkowania podatkiem dochodowym (wg tytułów):	58 462	287 175
– trwale różnice pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania	(24 084)	2 889
– przejściowe różnice między zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania	98 641	296 681
– inne różnice	(16 095)	(12 395)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	525 551	546 084
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	99 855	103 756
Podatek dochodowy od zysków osiągniętych za granicą	2 123	1 622
Zwiększenia, zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	745	1 135
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	(19 264)	82
Podatek dochodowy bieżący	83 459	106 595

	2016	2015
Podatek dochodowy bieżący	83 459	106 595
Podatek odroczone (nota 23)	1 714	(55 694)
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	85 173	50 901

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem Spółki różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty uzyskanej przy zastosowaniu średniej ważonej stawki podatku:

	2016	2015
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	467 089	258 909
Podatek wyliczony według stawek krajowych	88 747	49 193
Różnice w opodatkowaniu dochodów zagranicznych	(511)	(394)
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	(19 264)	82
Realizacja aktywa z tytułu podatku odroczonego związanego z korektą podatku bieżącego za poprzednie okresy	18 157	-
Podatkowe skutki trwałych różnic pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania	(4 576)	549
Wykorzystanie uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych lub ujemnej różnicy przejściowej poprzedniego okresu	(147)	(212)
Ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie rozpoznano w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 167	43
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego z tytułu podatku od działalności przemysłowej i handlowej w Niemczech	1 600	1 640
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	85 173	50 901
<i>Efektywna stawka podatkowa</i>	<i>18,23%</i>	<i>19,66%</i>

35. Zysk / (strata) na akcję

Podstawowy

Podstawowy zysk / (strata) na akcję wyliczany jest jako iloraz zysku / (straty) netto oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku (nota 20).

	2016	2015
Zysk / (strata) netto	381 916	208 008
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	25 530 098	25 530 098
Podstawowy zysk / (strata) na akcję (w zł na jedną akcję)	14,96	8,15

Rozwodniony

Rozwodniony zysk / (strata) na akcję w obu okresach był równy podstawowemu zyskowi na akcję.

36. Dywidenda na akcję

W dniu 24 maja 2016 roku Spółka dokonała wypłaty dywidendy w kwocie 207 815 tysięcy złotych, na którą przeznaczono jednostkowy zysk netto za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, tj. 8,14 złotych brutto na jedną akcję.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2016 roku Zarząd Budimex SA nie podjął uchwały w sprawie rekomendacji podziału zysku za 2016 rok.

37. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Pozostałe korekty w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmują następujące pozycje:

	2016	2015
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	40	123
Płatności w formie akcji	(180)	638
Pozostałe	(31)	(89)
Ogółem	(171)	672

Transakcje niepieniężne

W 2016 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmowały zwiększenia aktywów trwałych o wartości 28 905 tysięcy złotych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego.

W 2015 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmowały zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych o łącznej wartości 386 tysięcy złotych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego.

38. Płatności w formie akcji

W 2010 roku Ferrovial SA ustanowił program przyznania bezpłatnych akcji, który jest klasyfikowany jako transakcja płatności w formie akcji rozliczana w instrumentach kapitałowych.

W ramach programu członkom Zarządu Budimex SA i wyższej kadry kierowniczej corocznie przyznawane są akcje Ferrovial SA, których ostateczne rozliczenie następuje po 3 latach od dnia przyznania i jest ograniczone poniższymi warunkami:

- pozostanie w spółce przez okres trzech lat począwszy od daty sformalizowania programu, z wyjątkiem określonych sytuacji nadzwyczajnych,
- osiągnięcie we wspomnianym okresie określonych wskaźników dotyczących przepływów z działalności oraz relacji między wynikiem operacyjnym brutto i aktywami produkcyjnymi netto,
- poziom wskaźników wymagany do otrzymania całkowitej lub proporcjonalnej liczby akcji ustalany jest corocznie.

Łączna wartość godziwa usług ujęta w pozostałych kapitałach rezerwowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 7 171 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 7 351 tysięcy złotych. Łączna wartość godziwa ujęta w zobowiązaniach na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 4 700 tysięcy złotych, a dzień 31 grudnia 2015 roku 2 339 tysięcy złotych.

Na podstawie umowy zawartej z Grupą Ferrovial w 2014 roku, Budimex SA zobowiązał się pokrywać koszty programu w odniesieniu do transzy instrumentów przyznanych w roku 2014 i latach kolejnych. Tym samym wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników, związana z instrumentami przyznanymi w roku 2016, 2015 i 2014 została zaklasyfikowana jako zobowiązania (drugostronnie jako koszt).

Szczegóły dotyczące przyznania akcji od początku istnienia programu przedstawia poniższa tabela:

Rok	Ilość początkowo przyznanych akcji	Dzień przyznania	Wartość godziwa 1 akcji na dzień przyznania (zł)	Osiągnięcie określonych wyników finansowych	Stopa przyjęta do dyskonta	Koszt przyznanych akcji*
2016	36 712	15-02-2016	79,22	100%	5%	2 181
2015	40 343	15-02-2015	76,93	100%	5%	2 125
2014	50 200	11-02-2014	59,94	100%	5%	2 195
2013	48 464****	15-02-2013	51,84	100%	5%	2 665
2012	55 650****	12-02-2012	38,84	100%	5%	1 422
2011	50 900***	28-02-2011	33,98	100%	5%	1 027
2010	41 800**	31-03-2010	24,47	100%	5%	256
Razem	324 069	-	-	-	-	11 871

* koszt za poszczególne lata obrotowe został obliczony w następujący sposób:

- rok 2010 - 9/36 kosztu akcji przyznanych w 2010 roku,
- rok 2011 - 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2010 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2011 roku,
- rok 2012 - 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2010 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2011 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2012 roku,
- rok 2013 - 3/36 kosztu akcji przyznanych w 2010 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2011 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2012 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2013 roku.
- rok 2014 - 2/36 kosztu akcji przyznanych w 2011 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2012 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2013 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2014 roku.
- rok 2015 - 2/36 kosztu akcji przyznanych w 2012 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2013 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2014 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2015 roku.
- rok 2016 - 2/36 kosztu akcji przyznanych w 2013 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2014 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2015 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2016 roku.

**W marcu 2013 roku upłynął trzyletni okres nabywania uprawnień do akcji przyznanych w 2010 roku. W wyniku spełnienia warunków programu nastąpiło formalne przekazanie 59 800 akcji Ferrovial SA uprawnionym pracownikom z tej transzy. Ilość faktycznie przekazanych akcji różni się od ilości przyznanej pierwotnie ze względu na późniejsze korekty.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

*** W marcu 2014 roku upłynął trzyletni okres nabywania uprawnień do akcji przyznanych w 2011 roku. W wyniku spełnienia warunków programu nastąpiło formalne przekazanie 59 800 akcji Ferrovia SA uprawnionym pracownikom z tej transzy. Ilość faktycznie przekazanych akcji różni się od ilości przyznanej pierwotnie ze względu na późniejsze korekty.

**** W marcu 2015 roku upłynął trzyletni okres nabywania uprawnień do akcji przyznanych w 2012 roku. W wyniku spełnienia warunków programu nastąpiło formalne przekazanie 49 650 akcji Ferrovia SA uprawnionym pracownikom z tej transzy. Ilość faktycznie przekazanych akcji różni się od ilości przyznanej pierwotnie ze względu na późniejsze korekty.

***** W marcu 2016 roku upłynął trzyletni okres nabywania uprawnień do akcji przyznanych w 2013 roku. W wyniku spełnienia warunków programu nastąpiło formalne przekazanie 33 436 akcji Ferrovia SA uprawnionym pracownikom z tej transzy. Ilość faktycznie przekazanych akcji różni się od ilości przyznanej pierwotnie ze względu na późniejsze korekty.

39. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Spółka nie zawierała transakcji ze stronami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zawarte w 2016 i 2015 roku oraz wysokość nierozliczonych sald należności i zobowiązań z tymi podmiotami na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku zostały zaprezentowane poniżej.

	Należności		Zobowiązania	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovia)	20 472	22 111	95 843	100 925
Podmioty zależne	66 033	62 763	27 723	19 013
Podmioty stowarzyszone	341	210	118	118
Podmioty współkontrolowane	1 920	1 197	660	833
Inne spółki powiązane*	7	3	-	-
Ogółem	88 773	86 284	124 344	120 889

	Pożyczki udzielone		Pożyczki otrzymane	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovia)	-	-	9 165	8 760
Podmioty zależne	6 570	6 270	-	-
Podmioty stowarzyszone	9 163	1 549	-	-
Ogółem	15 733	7 819	9 165	8 760

	Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz pozostałe przychody operacyjne		Zakup produktów i usług	
	2016	2015	2016	2015
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovia)	7 462	71 554	39 275	103 674
Podmioty zależne	315 639	462 486	56 896	39 517
Spółki stowarzyszone	811	603	330	305
Podmioty współkontrolowane	791	320	-	106
Inne spółki powiązane*	-	4	15	3
Ogółem transakcje z podmiotami powiązаныmi	324 703	534 967	96 516	143 605

	Przychody finansowe		Koszty finansowe	
	2016	2015	2016	2015
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovia)	-	-	71	90
Podmioty zależne	36 865	12 423	-	-
Spółki stowarzyszone	384	1 849	-	-
Podmioty współkontrolowane	-	-	-	-
Ogółem transakcje z podmiotami powiązаныmi	37 249	14 272	71	90

*) Inne spółki powiązane uwzględniają również podmioty, na które znacząco wpływa lub posiada w nich znaczącą ilość głosów członków kluczowego personelu kierowniczego Spółki albo jego bliski członek rodziny.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zawierane były na warunkach rynkowych.

W powyższej tabeli w pozycji „Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovial)” zostały zaprezentowane dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami z Grupy Ferrovial: Ferrovial Agroman SA, w tym również z Ferrovial Agroman SA Oddział w Polsce oraz innymi: Cintra Infraestructuras SA, Ferrovial Agroman (UK) Limited, Ferrovial Corporación SA, Ferrovial Servicios SA, Cadagua SA oraz Cadagua SA Oddział w Polsce.

W roku 2010 Budimex SA zawarł z Ferrovial Agroman SA dwie umowy, na mocy których Ferrovial świadczy usługi na rzecz Spółki w zakresie utrzymania i rozwoju systemów informatycznych oraz oddelegowania personelu. W związku z realizacją tych umów w roku 2016 Budimex SA poniósł koszty w wysokości odpowiednio 3 743 tysiące złotych oraz 5 586 tysięcy złotych, natomiast w roku 2015 w wysokości odpowiednio 2 236 tysięcy złotych oraz 5 416 tysięcy złotych.

W dniu 29 października 2012 roku Budimex SA zawarł z Ferrovial Agroman SA umowę warunkową na wsparcie w zakresie know – how operacyjnego, racjonalizacji procesów i procedur w kluczowych obszarach działalności budowlanej, inwestycyjnej i zarządczej. Wynagrodzenie z tytułu umowy zostało ustalone jako 0,5% wartości rocznych przychodów ze sprzedaży Grupy Budimex pomniejszonych o przychody ze sprzedaży spółki Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., przy czym do czasu potwierdzenia prawidłowości wyceny ceny transakcyjnej przez władze fiskalne Polski i Hiszpanii, Budimex SA będzie uiszczał na rzecz Ferrovial Agroman SA opłatę pomniejszoną o 25%. Umowa obejmuje okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. W związku z realizacją tych umów Budimex SA poniósł w roku 2016 koszty w wysokości 26 115 tysięcy złotych natomiast w roku 2015 koszty w łącznej wysokości 24 140 tysięcy złotych.

39.1 Transakcje z podmiotami powiązаныmi dotyczące przeniesienia praw i zobowiązań

W dniu **20 stycznia 2016 roku** Zgromadzenie Wspólników spółki Budimex A Sp. z o.o (spółka zależna Budimex SA) podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 50 tysięcy złotych, tj. z kwoty 175 tysięcy złotych do kwoty 225 tysięcy złotych poprzez utworzenie 1 000 udziałów o wartości nominalnej 50 złotych każdy, które w całości zostały objęte przez Budimex SA. Podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 24 lutego 2016 roku.

W dniu **12 lutego 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA – Ferrovial Agroman SA 2 s.c. Budimex SA posiada 95% udziałów w tej spółce, a Ferrovial Agroman SA pozostałe 5%.

W dniu **25 lutego 2016 roku** w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowana została spółka Budimex Inwestycje „Grunwald” SA, Budimex SA posiada 100% akcji w tej spółce o wartości nominalnej 100 tysięcy złotych.

W dniu **9 marca 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA III s.c., w której Budimex SA posiada 60% udziałów a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu **13 kwietnia 2016 roku**, na podstawie uchwały wspólników z dnia 31 marca 2016 roku o rozwiązaniu spółki, z Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona spółka współkontrolowana Budimex SA Ferrovial Agroman (UK) Limited - Metro II s.j.

W dniu **1 sierpnia 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA IV s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu **23 sierpnia 2016 roku** z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej wykreślona została spółka Budimex SA – Cadagua SA s.c. (spółka współkontrolowana).

W dniu **7 grudnia 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA V s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu **15 grudnia 2016 roku** z Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona spółka współkontrolowana Budimex SA Tecpresa –Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. (w likwidacji).

40. Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej

Zarząd

Łączna wartość wynagrodzeń, premii i nagród członków Zarządu Budimeksu SA w 2016 roku wyniosła 11 843 tysiące złotych (w tym 3 768 tysięcy złotych stanowiły premie za zrealizowane zadania z roku 2015), z czego kwota 10 505 tysięcy złotych obciążała koszty Budimeksu SA. Pozostała kwota wynagrodzeń obciążała koszty spółek zależnych.

W 2015 roku łączna wartość wynagrodzeń, premii i nagród członków Zarządu Budimeksu SA wyniosła 8 641 tysięcy złotych (w tym 2 888 tysięcy złotych stanowiły premie za zrealizowane zadania z roku 2014), z czego kwota 7 345 tysięcy złotych obciążała koszty Budimeksu SA. Pozostała kwota wynagrodzeń obciążała koszty spółek zależnych.

Wynagrodzenia Członków Zarządu w roku 2016 kształtowały się następująco:

Dariusz Blocher	2 190 tysięcy złotych
Fernando Pascual Larragoiti	1 912 tysięcy złotych
Henryk Urbański	1 338 tysięcy złotych
Artur Popko	1 943 tysiące złotych **
Marcin Węglowski	1 203 tysiące złotych
Jacek Daniewski	1 199 tysięcy złotych
Radosław Górski	1 230 tysięcy złotych **
Cezary Mączka	704 tysiące złotych
Andrzej Artur Czynczyk	124 tysiące złotych*

* *wynagrodzenie związane z zakazem konkurencji za rok 2016*

***wynagrodzenie obejmuje również okres pełnienia obowiązków prokurenta (od 1 stycznia do 13 marca 2016 roku)*

Dodatkowo, oprócz kwot zaprezentowanych powyżej, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku oszacowane koszty płatności w formie akcji w związku z programami motywacyjnymi Ferrovial SA dotyczące Zarządu Spółki wyniosły 1 965 tysięcy złotych (z czego kwota 1 714 tysięcy złotych obciążała koszty Budimeksu SA; pozostała kwota wynagrodzeń obciążała koszty spółek zależnych) i kształtowały się następująco:

Dariusz Blocher	713 tysięcy złotych
Henryk Urbański	251 tysięcy złotych
Fernando Pascual Larragoiti	220 tysięcy złotych
Artur Popko	184 tysiące złotych
Marcin Węglowski	182 tysiące złotych
Jacek Daniewski	182 tysiące złotych
Radosław Górski	161 tysięcy złotych
Cezary Mączka	72 tysiące złotych

Powyższe koszty składają się z: 2/36 kosztu akcji przyznanych w 2013 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2014 roku, 12/36 kosztu akcji przyznanych w 2015 roku oraz 10/36 kosztu akcji przyznanych w 2016 roku

W marcu 2016 roku upłynął trzyletni okres nabywania uprawnień do akcji przyznanych w 2013 roku. W wyniku spełnienia warunków programu nastąpiło formalne przekazanie akcji Ferrovial SA. Ilość akcji faktycznie przyznanych członkom Zarządu Spółki kształtowała się następująco:

Dariusz Blocher	10 920 akcji
Henryk Urbański	4 940 akcji
Marcin Węglowski	3 224 akcji
Jacek Daniewski	3 224 akcji
Artur Popko	3 120 akcji
Radosław Górski	3 120 akcji

Wartość rynkowa akcji Ferrovial SA w dniu faktycznego przekazania wynosiła 79,04 złotych.

Prokurenci

Łączna wartość wynagrodzeń wypłaconych prokurentom Budimeksu SA w 2016 roku wyniosła 350 tysięcy złotych, natomiast w 2015 roku 3 858 tysięcy złotych.

Indywidualne wynagrodzenia prokurentów w roku 2016 kształtują się następująco:

Piotr Świecki 350 tysięcy złotych (od 11 maja 2016 roku)

Dodatkowo, oprócz kwot zaprezentowanych powyżej, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku, oszacowane koszty płatności w formie akcji w związku z programami motywacyjnymi Ferrovial SA dotyczące prokurenta Spółki – Piotra Świeckiego - wyniosły 56 tysięcy złotych.

Rada Nadzorcza

Łączna wartość wynagrodzeń wypłaconych w 2016 roku członkom Rady Nadzorczej wyniosła 1 225 tysięcy złotych (1 122 tysiące złotych w 2015 roku).

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej Budimeksu SA w roku 2016 wynosiły:

Marek Michałowski	194 tysiące złotych
Igor Chalupec	133 tysiące złotych
Javier Galindo Hernandez	133 tysiące złotych
Jose Carlos Garrido-Lestache Rodriguez	122 tysiące złotych
Marzenna Anna Weresa	153 tysiące złotych
Piotr Kamiński	133 tysiące złotych
Alejandro de la Joya Ruiz de Velasco	133 tysiące złotych
Janusz Dedo	112 tysiące złotych
Ignacio Clopes Estela	112 tysiące złotych

41. Zaliczki, kredyty, pożyczki, gwarancje, poręczenia udzielone osobom zarządzającym i nadzorującym

Członkowie Zarządu, członkowie Rady Nadzorczej Spółki oraz ich współmałżonkowie, krewni i powinowaci do drugiego stopnia, przysposobieni lub przysposabiający oraz inne osoby, z którymi są one powiązane osobiście na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 nie posiadali niespłaconych pożyczek, kredytów ani gwarancji udzielonych przez Budimex SA oraz jednostki od niego zależne, współzależne i z nim stowarzyszone, jak również nie byli stronami innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Budimex SA, jednostek od niego zależnych, współzależnych i z nim stowarzyszonych.

42. Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione w 2016 roku wyniosły 67 739 tysięcy złotych, w tym 67 589 tysięcy złotych na nabycie niefinansowych aktywów trwałych. W 2015 roku wyniosły 85 060 tysięcy złotych, w tym 26 853 tysiące złotych na nabycie niefinansowych aktywów trwałych. W obu okresach nakłady nie dotyczyły inwestycji związanych z ochroną środowiska.

W roku 2017 Spółka przewiduje poniesienie nakładów inwestycyjnych w wysokości około 90 000 tysięcy złotych, w całości na niefinansowe aktywa trwałe. Spółka nie planuje poniesienia nakładów na ochronę środowiska naturalnego.

43. Zobowiązania inwestycyjne (pozabilansowe)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku umowne zobowiązania inwestycyjne wyniosły 69 302 tysiące złotych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły umowne zobowiązania inwestycyjne.

44. Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego

Zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego dotyczą głównie umów, których przedmiotem jest dzierżawa samochodów oraz wynajem pomieszczeń biurowych.

Łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu niepodlegających rozwiązaniu (nieodwołalnych) umów leasingu operacyjnego wynoszą:

	31.12.2016	31.12.2015
– do 1 roku	29 469	28 650
– od 1 do 5 lat	38 503	40 314
– powyżej 5 lat	90	196
Ogółem	68 062	69 160
Kwoty opłat leasingowych ujęte w kosztach	37 521	31 708

Ponadto, Spółka wykorzystuje grunty, które otrzymała na podstawie decyzji administracyjnej do wieczystego użytkowania. Szacowane przyszłe opłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów będą wynosiły:

	31.12.2016	31.12.2015
– do 1 roku	147	63
– od 1 do 5 lat	588	252
– powyżej 5 lat	10 001	4 352
Ogółem	10 736	4 667
Kwoty opłat za wieczyste użytkowanie ujęte w kosztach	147	82

45. Instrumenty finansowe

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Stan na 31.12.2016

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Ogółem
Pożyczki udzielone	-	-	15 733	-	-	15 733
Inwestycje w pozostałych podmiotach	6 417	-	-	-	-	6 417
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	-	86 602	-	(369 259)	(282 657)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności*	-	-	420 994	-	-	420 994
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	-	-	290 016	-	-	290 016
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 521	-	(211)	-	2 310
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	2 272 110	-	-	-	2 272 110
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-	-	-	(47 837)	(47 837)
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	-	-	-	-	(1 337 780)	(1 337 780)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe**	-	-	-	-	(1 229 587)	(1 229 587)
Ogółem	6 417	2 274 631	813 345	(211)	(2 984 463)	109 719

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Stan na 31.12.2015

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Pożyczki udzielone	-	-	7 819	-	-	7 819
Inwestycje w pozostałych podmiotach	6 597	-	-	-	-	6 597
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	-	61 053	-	(354 826)	(293 773)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności*	-	-	323 656	-	-	323 656
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	-	-	155 241	-	-	155 241
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 180	-	(741)	-	439
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 983 136	-	-	-	1 983 136
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-	-	-	(29 933)	(29 933)
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	-	-	-	-	(1 229 015)	(1 229 015)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe**	-	-	-	-	(941 742)	(941 742)
Ogółem	6 597	1 984 316	547 769	(741)	(2 555 516)	(17 575)

*) z wyłączeniem należności z tytułu zaliczek i rozliczeń międzyokresowych,

**) kwota obejmuje zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kosztów niezafakturowanych, wynagrodzeń, rozliczenia konsorcjów, rozliczeń międzyokresowych kosztów z tytułu premii i niewykorzystanych urlopów.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują wyłącznie akcje i udziały w spółkach.

Wartość bilansowa aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku była równa cenie nabycia tych aktywów. Wartość godziwa tych aktywów nie jest możliwa do ustalenia z uwagi na fakt, iż nie istnieje dla nich aktywny rynek.

W ciągu najbliższych 12 miesięcy Spółka nie zamierza zbyć aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych przedstawiają się następująco:

Za okres od 1.01.2016 do 31.12.2016

	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	-	22 986	5 485	-	2 166	30 637
Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	-	413	1 699	-	(1 297)	815
Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	-	-	(10 691)	-	-	(10 691)
Dywidendy otrzymane	7	-	-	-	-	7
Zyski /(straty) z tytułu wyceny	-	1 982	(1)	530	4	2 515
Zyski /(straty) ze zbycia /realizacji instrumentów finansowych	-	(2 802)	-	236	-	(2 566)
Ogółem	7	22 579	(3 508)	766	873	20 717

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Za okres od 1.01.2015 do 31.12.2015

	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	-	21 865	4 113	-	2 250	28 228
Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	-	(39)	258	-	32	251
Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	-	-	5 524	-	-	5 524
Dywidendy otrzymane	35	-	-	-	-	35
Zyski /(straty) z tytułu wyceny	-	(666)	37	2 243	4 279	5 893
Zyski /(straty) ze zbycia /realizacji instrumentów finansowych	-	100	-	637	-	737
Ogółem	35	21 260	9 932	2 880	6 561	40 668

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej

Poniższe tabele przedstawiają analizę aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, pogrupowanych w Poziomy 1-3 w zależności od stopnia obserwowalności danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny wartości godziwej.

	31.12.2016			
	Pomiar wartości godziwej			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Pochodne instrumenty finansowe	-	2 521	-	2 521
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	2 272 110	-	2 272 110
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	2 274 631	-	2 274 631
Pochodne instrumenty finansowe	-	211	-	211
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	211	-	211

	31.12.2015			
	Pomiar wartości godziwej			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Pochodne instrumenty finansowe	-	1 180	-	1 180
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 983 136	-	1 983 136
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	1 984 316	-	1 984 316
Pochodne instrumenty finansowe	-	741	-	741
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	741	-	741

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3 (nota 4.12).

46. Postępowania sądowe niezakończone na dzień 31 grudnia 2016 roku

Łączna wartość toczących się postępowań dotyczących zobowiązań Budimeksu SA według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 882 289 tysięcy złotych. Toczące się postępowania związane są z działalnością operacyjną Spółki.

Największą sprawą sądową pod względem wartości przedmiotu sporu jest pozew wniesiony 7 grudnia 2016 roku przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad („GDDKiA”) przeciwko konsorcjum z udziałem Budimex – Dromex SA (w roku

2009 spółka została połączona z Budimex SA („Konsorcjum”). GDDKiA domaga się przed Sądem Okręgowym w Warszawie zasądzenia swoich roszczeń solidarnie od trzech pozwanych członków Konsorcjum. Sprawa dotyczy rozstrzygniętego w 2009 roku przetargu na budowę odcinka trasy S8 Piotrków Trybunalski – Rawa Mazowiecka, którego Konsorcjum nie wygrało. GDDKiA zarzuciła stosowanie zakazanej „uzgodnionej praktyki” „poprzez zastąpienie autonomicznych decyzji gospodarczych uzgodnieniami dokonywanymi pomiędzy konkurentami, którzy składali oferty w jednym przetargu publicznym”. W wyniku tego naruszenia, zdaniem GDDKiA, miałyby dojść do wykonania przedmiotu ww. zamówienia po cenie znacznie wyższej niż ta, która hipotetycznie zostałaby zapłacona, gdyby nie doszło do rzekomej praktyki ograniczającej konkurencję. Wartość przedmiotu sporu wynosi 539 957 tysięcy złotych powiększone o odsetki liczone od 17 lipca 2009 roku.

Z analizy pozwu wynika, że podstawowymi dowodami w sprawie cywilnej, w której wniesiony został ww. pozew, są materiały wykorzystane w trakcie wcześniejszego postępowania karnego, w którym Budimex SA nie był stroną i w nim nie uczestniczył. Postępowanie to zakończyło się prawomocnym uniewinnieniem w dwóch instancjach. Sądy obu instancji uznały, iż zeznania świadków i wyjaśnienia oskarżonych nie potwierdziły wejścia w porozumienie i działania na szkodę instytucji - GDDKiA, na rzecz której przetarg był dokonywany. W sprawie karnej wniesiona została skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy w dniu 18 stycznia 2017 roku uznał skargę kasacyjną za niezasadną w całości, w szczególności uznał, iż nie było zmowy cenowej ani przetargowej, w tym z udziałem przedstawicieli Budimex Dromex SA.

W dniu 31 stycznia 2017 roku Budimex SA wniósł w tej sprawie odpowiedź na pozew, natomiast w dniu 15 marca 2017 roku uzyskał informację o umorzeniu postępowania w związku z cofnięciem przez GDDKiA pozwu w tej sprawie. Postanowienie w sprawie umorzenia postępowania nie jest prawomocne i może być zaskarżone w terminie 7 dni. Stanie się prawomocne po bezskutecznym upływie powyższego terminu.

Kolejna sprawa sądowa co do wysokości przedmiotu sporu toczy się przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, w której stronami są Konsorcjanci Ferrovial Agroman SA – Budimex SA – Estudio Lamela LS (Konsorcjum FBL) oraz Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” (PPL). Spór jest następstwem złożenia przez PPL oświadczenia o odstąpieniu od Kontraktu na Rozbudowę Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa - Okęcie – Budowa Terminala 2.

Początkowo postępowanie sądowe dotyczyło wyłącznie powództwa wniesionego w dniu 24 stycznia 2008 roku przez Konsorcjum FBL, w związku z bezpodstawnie zrealizowanymi przez PPL gwarancjami bankowymi udzielonymi jako zabezpieczenie dobrego wykonania umowy, na łączną kwotę 54 382 tysięcy złotych. Sprawa ta została ostatecznie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2012 roku. Łączna wartość zasądzonych roszczeń oraz wartość odsetek ustawowych od nieterminowych płatności wyniosła 87 920 tysięcy złotych (przypadająca na Spółkę kwota to 35 168 tysięcy złotych, z czego kwota 21 612 tysięcy złotych stanowiła zwrot gwarancji dobrego wykonania). Kwota ta została przekazana przez komornika sądowego na wskazany rachunek bankowy Spółki w dniu 28 września 2012 roku. Po oddaleniu przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej wniesionej przez PPL, przeprowadzona egzekucja stała się ostateczna i PPL nie może już domagać się od Konsorcjum FBL zwrotu kwot zasądzonych wyrokiem częściowym.

W toku sprawy przed Sądem Arbitrażowym PPL wniósł powództwo wzajemne na kwotę 135 719 tysięcy złotych, obejmującą naprawienie szkody, w tym utracone korzyści, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia oraz karę umowną. W dniach 31 lipca i 26 października 2009 roku PPL wniósł do Sądu Arbitrażowego kolejne pisma procesowe zawierające rozszerzenie powództwa wzajemnego, zmieniające kwotę pierwotnego powództwa wzajemnego ze 135 719 tysięcy złotych do kwoty 280 894 tysiące złotych. W toku dalszych działań procesowych w sierpniu 2012 roku roszczenie PPL zostało zwiększone do kwoty 298 892 tysiące złotych. Zgodnie z wysokością udziałów określoną w umowie konsorcjalnej ryzyko przypadające na Spółkę nie przekracza łącznej kwoty 119 556 tysięcy złotych.

W ocenie Spółki wszystkie zawarte w pozwie wzajemnym roszczenia PPL są bezpodstawne, w związku z czym w dniu 21 października 2008 roku Konsorcjum FBL złożyło odpowiedź na pozew wzajemny, która zawierała wniosek o oddalenie powództwa w całości, a tym samym twierdzenia o bezpodstawności roszczeń PPL. Do chwili obecnej odbyło się kilkanaście rozpraw, w trakcie których byli słuchani świadkowie powoda i powoda wzajemnego na okoliczności zawarte w pozwie wzajemnym PPL. Ostatnim pozostałym do rozpoznania wnioskiem dowodowym w odniesieniu do tej części sporu jest dowód z opinii biegłego. Jednak dowód ten będzie można przeprowadzić dopiero wówczas, kiedy Sąd zakończy postępowanie dowodowe w sprawie roszczeń powoda. Ustalenia opinii biegłego dotyczącej roszczeń Konsorcjum FBL będą bowiem rzutować na zakres roszczeń PPL, a w konsekwencji na zakres przeprowadzenia dowodu na ich poparcie.

Niezależnie od powództwa wzajemnego PPL i zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami w dniu 27 lutego 2009 roku Konsorcjum FBL złożyło pismo procesowe zawierające rozszerzenie powództwa głównego o kwotę 216 458 tysięcy złotych, obejmującą: zapłatę za roboty wykonane, a niezapłacone przez inwestora, zapłatę za roboty dodatkowe, zwrot kwot zatrzymanych oraz odsetki za zwłokę. Zgodnie z umową konsorcjalną udział Spółki w tym roszczeniu wynosi 86 583 tysiące złotych.

W dniu 27 maja 2010 roku Sąd Arbitrażowy wydał postanowienie, którym dopuścił dowód z opinii biegłego odnośnie oceny zasadności roszczeń PPL (z pominięciem na tym etapie wysokości dochodzonych kwot). Biegły wybrany przez Sąd Arbitrażowy - Grupa BS Consulting rozpoczął prace pod koniec 2010 roku. W trakcie prowadzenia przez biegłego prac odbyło się kilka spotkań pełnomocników stron z biegłym, a także przeprowadzona została w marcu 2011 roku z udziałem ww. eksperta wizja lokalna na obiektach lotniska. Efektem pracy biegłego była sporządzona przez niego opinia techniczna, którą pełnomocnicy stron otrzymali w dniu 29 lipca 2011 roku. Do sporządzonej opinii strony zgłosiły swoje komentarze, uwagi oraz pytania szczegółowe, po uwzględnieniu których biegły sporządził na koniec marca 2012 roku końcową opinię uzupełniającą. Wynikająca z opinii ocena była dla Konsorcjum FBL korzystna, gdyż potwierdzała m.in. to, że Konsorcjum FBL przysługiwało prawo przedłużenia czasu na ukończenie robót.

W związku z zakończeniem przez biegłego prac nad ekspertyzą oceniającą zasadność roszczeń PPL, sąd zobowiązał obie strony do ostatecznego obliczenia i wskazania wysokości swoich roszczeń, przy uwzględnieniu stanowiska biegłego wyrażonego w opinii. W efekcie PPL dokonano wspomnianego rozszerzenia powództwa do kwoty 298 892 tysiące złotych, natomiast wartość roszczenia Konsorcjum FBL pozostała bez zmian.

W oparciu o postanowienie Sądu Arbitrażowego z dnia 28 stycznia 2013 roku i przeprowadzoną w lipcu 2013 roku wizję lokalną biegły - Grupa BS Consulting miał do końca października 2013 roku opracować opinię na temat oceny wysokości roszczeń przedstawionych przez Konsorcjum FBL w rozszerzeniu powództwa. Z uwagi na fakt, iż biegły nie przygotował opinii w ustalonym terminie, Sąd Arbitrażowy na rozprawie w dniu 20 grudnia 2013 roku podjął decyzję o wyznaczeniu nowego biegłego. W 2015 roku ustalono ostateczny zakres opinii oraz skład nowego zespołu biegłych. W konsekwencji dopiero w październiku 2016 roku strony otrzymały opinię dotyczącą roszczeń Konsorcjum wykonaną przez nowy zespół biegłych. Z opinii tej wynika, że biegli uwzględnili, co do zasady wszystkie roszczenia Konsorcjum, które wartościowo stanowią zdecydowaną większość żądanej kwoty. Niemniej jednak w ocenie Konsorcjum uznana przez biegłych kwota jest jeszcze zaniżona, gdyż nie uwzględnia wszystkich roszczeń, jakie zostały zgłoszone. Na ostatnich rozprawach strony zadawały pytania biegłym, by ustalić, czy konieczne będzie wnioskowanie o opinię uzupełniającą.

Zdaniem Zarządu ostateczny wyrok Sądu Arbitrażowego w zakresie roszczeń będzie dla Konsorcjum FBL korzystny.

W dniu 16 grudnia 2010 roku Tomasz Ryskalok i Rafał Ryskalok prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej Cerrys s.c. z siedzibą w Wykrotach wnieśli pozew przeciwko Spółce o zapłatę kary umownej za zwłokę w usuwaniu wad ujawnionych w okresie gwarancji. Sprawa dotyczy Budowy Zakładu Betonów na podstawie umowy zawartej dnia 19 maja 2003 roku o wartości 4 189 tysięcy złotych. Pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 90 000 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 października 2006 roku do dnia zapłaty.

W ocenie Spółki roszczenie objęte przedmiotowym sporem jest oczywiście bezzasadne i brak jest podstaw do jego uwzględnienia zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym (upływ terminu na dochodzenie przedmiotowych roszczeń, brak uwzględnienia limitu kar w wysokości 15% wartości kontraktu, nieistotny charakter usterek). Do chwili obecnej odbyło się kilkanaście rozpraw, w trakcie których słuchani byli świadkowie powoda i pozwanego. Sąd przesłuchał strony, a następnie - postanowieniem z dnia 19 grudnia 2013 roku - dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego, który ma ustalić zasadność i wysokość roszczenia. W czerwcu 2014 roku przeprowadzono wizję lokalną obiektu. W październiku 2014 roku sąd doręczył opinię biegłego z zakresu budownictwa. Sąd na wniosek Spółki zlecił sporządzenie opinii uzupełniającej, do której następnie strony zgłosiły zastrzeżenia. Mimo udzielenia przez biegłego ustnych wyjaśnień podczas rozprawy w listopadzie 2015 roku, złożono wniosek o kolejną już opinię uzupełniającą. W lipcu 2016 roku Sąd zobowiązał biegłego do jej sporządzenia i została ona dostarczona stronom w październiku 2016 roku. W dniu 17 listopada 2016 roku wpłynęło rozszerzenie powództwa o kwotę 57 266 tysięcy złotych, tj. łącznie do kwoty 147 266 tysięcy złotych. W imieniu Budimex SA została złożona odpowiedź na rozszerzone powództwo z żądaniem jego oddalenia, z uwagi na niedopuszczalność rozszerzenia powództwa oraz jego bezzasadność i przedawnienie roszczenia. Na rozprawie w dniu 7 grudnia 2016 roku, z uwagi na niezłożenie przez biegłego brakujących kosztorysów, Sąd odroczył rozprawę do 31 marca 2017 roku.

Kolejną co do wartości sprawą dotyczy pozwu złożonego w dniu 5 marca 2008 roku przez Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Bydgoszczy Sp. z o.o. o zasądzenie solidarne od konsorcjum, w skład którego wchodziły spółki Budimex SA i Budimex Dromex SA, łącznej kwoty 25 252 tysiące złotych. Roszczenie dotyczy kosztów wykonawstwa zastępczego poniesionych przez zamawiającego w związku z odstąpieniem przez konsorcjum od umowy. Udział spółek w konsorcjum wynosił 90%, w związku z czym wartość roszczenia przypadająca na obecnie na Budimex SA wynosi 22 727 tysięcy złotych. Sąd zakończył przesłuchiwanie świadków obu stron, następnie przesłuchał obie strony, zaś w dniu 6 lutego 2014 roku dopuścił dowód z opinii biegłego (ds. budownictwa) na okoliczność m.in.: oceny jakości i wartości prac wykonanych przez stronę pozwaną, zakresu i kompletności prac pozostałych do wykonania oraz wartości prac poprawkowych. Została sporządzona opinia biegłego i w ocenie pozwanego jest dla niego korzystna. Ocenę tą potwierdzają działania powoda, który w świetle treści opinii wniósł o powołanie nowego biegłego. Sąd nie uwzględnił wniosku powoda w tym zakresie, zezwalając jedynie na przekazanie

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

do protokołu ustnej uzupełniającej opinii biegłego, która to została złożona na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2015 roku. Powód ponownie wniosł o wyznaczenie nowego biegłego, wniosek ten został odrzucony przez sąd na rozprawie w grudniu 2015 roku. Jednocześnie sąd dopuścił sporządzenie opinii uzupełniającej, która została dostarczona stronom w czerwcu 2016 roku. Pozwany w odniesieniu do treści opinii uzupełniającej podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko przedstawione w stosunku do opinii głównej, którą ocenia dla siebie korzystnie. Powód wniósł natomiast o opinię kolejnego biegłego, która ma zostać sporządzona do końca marca 2017 roku.

Na dzień sporządzenia raportu nie są znane wyniki końcowe pozostałych postępowań.

Łączna wartość toczących się postępowań dotyczących roszczeń Budimeksu SA według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 151 336 tysięcy złotych. Postępowania dotyczą głównie odzyskania przeterminowanych należności od kontrahentów oraz dodatkowych roszczeń z tytułu wykonanych prac budowlanych. Oprócz opisanej powyżej sprawy z powództwa Konsorcjum FBL przeciwko PPL, wartość żadnej z pozostałych spraw dotyczących roszczeń nie przekracza 10% kapitału własnego Spółki. Na dzień sporządzenia raportu nie są znane ich wyniki końcowe.

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu **1 lutego 2017 roku** Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Budimex Autostrada SA (spółka zależna Budimex SA) podjęło uchwałę o likwidacji spółki.

W dniu **15 lutego 2017 roku** Budimex SA rozpoczął proces nabywania akcji spółki Elektromontaż-Poznań SA od akcjonariuszy mniejszościowych. W okresie od 15 lutego 2017 roku do 7 marca 2017 roku Budimex SA zawarł 140 umów nabycia akcji na mocy których 66 929 akcji zwykłych imiennych serii: „A” (stanowiących 1,24% udział w kapitale zakładowym spółki Elektromontaż-Poznań SA) przeszło na własność Budimex SA. Łączna cena nabycia w/w akcji wyniosła 590 tysięcy złotych. Proces nabywania akcji nie został jeszcze zakończony i będzie kontynuowany w kolejnych tygodniach.

48. Zobowiązania i należności warunkowe

	31.12.2016	31.12.2015
1. Należności warunkowe	494 864	341 921
1.1. Od jednostek powiązanych	15 654	12 128
- otrzymane gwarancje i poręczenia	-	-
- otrzymane weksle jako zabezpieczenie	5 016	1 490
- inne należności warunkowe	10 638	10 638
1.2. Od pozostałych jednostek	463 093	328 443
- otrzymane gwarancje i poręczenia	454 607	327 738
- otrzymane weksle jako zabezpieczenie	8 486	705
1.3. Inne	16 117	1 350
- pozostałe należności warunkowe	16 117	1 350
2. Zobowiązania warunkowe	3 139 145	2 815 136
2.1. Na rzecz jednostek powiązanych	109 011	117 435
- udzielone gwarancje i poręczenia	109 011	117 435
2.2. Na rzecz pozostałych jednostek	2 896 580	2 564 147
- udzielone gwarancje i poręczenia	2 895 488	2 562 552
- wystawione weksle jako zabezpieczenie	1 092	1 595
2.3. Inne	133 554	133 554
- pozostałe zobowiązania warunkowe	133 554	133 554
Zobowiązania i należności warunkowe razem	(2 644 281)	(2 473 215)

Należności warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń obejmują wystawione przez banki lub inne podmioty na otrzymane gwarancje i poręczenia rzecz Spółki gwarancje stanowiące zabezpieczenie roszczeń Spółki w stosunku do kontrahentów z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych.

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń to przede wszystkim gwarancje wystawione przez banki na rzecz kontrahentów Spółki na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do Spółki z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych. Bankom przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec Spółki. Gwarancje udzielane zleceniodawcom Spółki stanowią alternatywny, w odniesieniu do zatrzymywanych kaucji gwarancyjnych, sposób zabezpieczenia ewentualnych roszczeń zleceniodawców z tytułu realizacji kontraktów budowlanych. Jednocześnie ryzyko

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

dotyczące napraw gwarancyjnych oszacowane przez Zarząd Spółki jako prawdopodobne zostało odpowiednio odzwierciedlone w rezerwie na naprawy gwarancyjne, co zostało opisane w notcie 5 sprawozdania.

Wystawione weksle własne stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań wobec strategicznych dostawców Spółki, natomiast otrzymane weksle ujęte w należnościach warunkowych stanowią zabezpieczenie zapłaty należności przez inwestorów / odbiorców Spółki.

Pozostałe zobowiązania warunkowe obejmują między innymi dobrowolne poddanie się egzekucji, stanowiące zabezpieczenie płatności od kwoty 133 554 tysiące złotych, wymagalne w przypadku nienależytego wykonania obowiązków przez Spółkę, wynikających z umowy kupna udziałów spółki Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o.

49. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Budimeksie SA w 2016 i 2015 roku przedstawiało się następująco:

Grupa zatrudnionych	31.12.2016	31.12.2015
Pracownicy umysłowi	3 011	2 596
Pracownicy fizyczni	1 769	1 657
Zatrudnienie razem	4 780	4 253

50. Istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Spółki

W dniu 23 stycznia 2010 roku Zarząd Budimex SA powziął wiadomość, że nie ziszczył się warunek, od którego uzależniona była budowa i eksploatacja autostrady A1 Stryków - Pyrzowice w systemie koncesyjnym zgodnie z umową podpisaną w dniu 22 stycznia 2009 roku pomiędzy Autostradą Południe SA, a Skarbem Państwa. W konsekwencji powyższego nie weszła w życie II faza (dotycząca robót budowlanych) podpisanej w dniu 19 stycznia 2010 roku pomiędzy spółką Budimex SA Ferrovial Agroman SA Sp. J. (poprzednio Budimex Dromex SA Ferrovial Agroman SA Sp. J.), a Autostradą Południe SA umowy na zaprojektowanie i wybudowanie odcinka autostrady A1 Stryków - Pyrzowice. I faza obejmowała prace projektowe o wartości 180 000 tysięcy złotych, których rozpoczęcie nastąpiło w 2009 roku na podstawie umowy wstępnej zawartej pomiędzy Autostradą Południe SA, Budimeksem Dromeksem SA i Ferrovial Agroman SA w dniu 30 maja 2008 roku.

W marcu 2010 roku Zarząd Budimeksu SA powziął informację o braku akceptacji przez Ministerstwo Infrastruktury dokumentacji projektowej wykonywanej przez Spółkę Jawną na rzecz Autostrady Południe SA. W związku z tym faktem, istnieje ryzyko braku odzyskania przez tę spółkę (w której Budimex SA posiada 50% udziałów) pełnej kwoty kosztów realizowanego kontraktu od spółki Autostrada Południe SA, chyba że zostanie wykazane, iż brak płatności od Skarbu Państwa na rzecz Autostrady Południe SA nie wynika z wady dostarczonego przez Spółkę Jawną projektu lub też wady te są konsekwencją wymagań Autostrady Południe SA odmiennych od Skarbu Państwa jako inwestora.

W dniu 21 grudnia 2011 roku Autostrada Południe SA wniosła do sądu pozew przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, domagając się zapłaty kwoty 176 855 tysięcy złotych z tytułu wykonanych prac projektowych, których wykonawcą była Spółka Jawna. W roku 2012 i 2013 miało miejsce częściowe postępowanie dowodowe, słuchanie świadków, a także sporządzona została opinia biegłego sądowego. Autostrada Południe SA zgłosiła wniosek o przygotowanie opinii uzupełniającej, która została wykonana i przekazana stronom w październiku 2014 roku. Opinia wskazuje, że wszystkie etapy prac projektowych, za które powód domaga się zapłaty zostały wykonane, a tym samym, że uwagi poprzedniego biegłego były nieuzasadnione. Następnie w październiku 2015 roku sąd zaakceptował wniosek pozwanego o dopuszczenie przesłuchania kolejnego świadka, w efekcie czego wynikła konieczność sporządzenia dodatkowej opinii biegłego. W trakcie roku 2016 ustalano zakres opinii uzupełniającej. Zanim sąd zlecił jej sporządzenie, w listopadzie 2016 roku zarządził zwrot akt. Akta zostały zwrócone do sądu na początku grudnia 2016 roku. Obecnie strony czekają na dalsze rozstrzygnięcia sądu.

Przychody z tytułu realizowanych prac projektowych, rozpoznane w latach ubiegłych z uwzględnieniem przewidywanych ryzyk przez Spółkę Jawną, przypadające na Budimex SA wynosiły 72 505 tysięcy złotych. Spółka Jawna objęła odpisem aktualizującym wartość należności od spółki Autostrada Południe SA, z czego na Budimex SA przypadła kwota 39 850 tysięcy złotych oraz rozpoznała rezerwę stanowiącą zobowiązanie z tytułu odszkodowań dla Autostrady Południe SA, z czego na Budimex SA przypadła kwota 12 655 tysięcy złotych.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

W nawiązaniu do postępowania sądowego opisanego w nocie 46 dotyczącego Kontraktu na Rozbudowę Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa - Okęcie – Budowa Terminala 2, według najlepszych szacunków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego całkowita strata Budimeksu na kontrakcie (proporcjonalna do udziału Budimeksu w konsorcjum) z uwzględnieniem pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych oraz kosztów/przychodów finansowych (w tym wyniku na transakcjach terminowych zawartych w celu zminimalizowania ryzyka kursowego) wynosiła 89 957 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2016 roku (na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 91 865 tysięcy złotych). Strata Budimeksu SA na wykonaniu całości kontraktu liczona bez uwzględnienia wyniku na pozostałej działalności operacyjnej i finansowej wynosiła 132 182 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2016 roku (134 090 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2015 roku). Ze względu na toczące się postępowania sądowe oraz fakt, iż Konsorcjum nie zakończyło rozliczeń finansowych z Przedsiębiorstwem Państwowe Porty Lotnicze oraz swoimi podwykonawcami ostateczny wynik z realizacji kontraktu może ulec zmianie.

Dariusz Blocher	prezes Zarządu	..... podpis	Henryk Urbański	członek Zarządu	..... podpis
Fernando Luis Pascual Larragoiti	wiceprezes Zarządu	..... podpis	Marcin Węglowski	członek Zarządu	..... podpis
Jacek Daniewski	członek Zarządu	..... podpis	Artur Popko	członek Zarządu	..... podpis
Cezary Mączka	członek Zarządu	..... podpis	Grzegorz Fąfara	główny księgowy	..... podpis
Radosław Górski	członek Zarządu	..... podpis	Warszawa, 16 marca 2017 roku		